

CaBan

Llawlyfr
Mentora CaBan

Cynnwys

Gweledigaeth Mentora CaBan	3
Sut mae Athrawon Cyswllt (AC) yn Dysgu	3
Dull Mentora Ysgol Gyfan.....	4
Swyddogaeth Graidd Mentoriaid CaBan	5
Rhaglen Ddatblygu Mentoriaid CaBan	5
Disgwyliadau Mentora CaBan	6
Swyddogaeth y Mentor	7
Personoli dysgu'r AC.....	8
Llwybr Mentoriaid CaBan	10
Addysgeg AGA CaBan	11
Sgiliau Mentora Craidd a Dulliau Dysgu Proffesiynol	11
Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Arsylwi Gwersi.....	12
Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Addysgu mewn Tîm.....	12
Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Sgwrs Ddysgu	13
Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Arsylwi Cyfeiriedig.....	14
Dull Dysgu Proffesiynol: Astudiaeth Gwers	15
Dull Dysgu Proffesiynol: Ymchwiliad Ymarferydd.....	16
Prif Fentoriaid/Mentoriaid Arweiniol Rhwydwaith	17
Dull Dysgu Proffesiynol: Teithiau Dysgu	17
Dull Dysgu Proffesiynol: Grŵp Ymchwil Athrawon.....	18
Adran B: Sicrhau a Gwella Ansawdd Mentoriaid.....	19
Sicrhau Ansawdd	19
Beth ydym yn sicrhau ei ansawdd?.....	19
Pwy sy'n cymryd rhan?.....	19
Sut ydym yn sicrhau ansawdd?	20
Ffynonellau tystiolaeth	20
Llinell Amser Mentor SA/GA.....	21
Swyddogaethau a chyfrifoldebau mentoriaid ym maes sicrhau ansawdd	23
Prif Fentoriaid.....	23
Mentor Arweiniol y Rhwydwaith.....	24
Tiwtor Cyswllt y Brifysgol	24

Adran C: Dogfennaeth Mentora.....	25
Rhestr Termau.....	26
Atodiadau.....	27
Atodiad A: Proses Ddewis Mentoriaid CaBan:.....	27
Atodiad B: Fframwaith Sicrhau Ansawdd a Gwella Ansawdd Mentora CaBan.....	28
Atodiad C: Sgiliau Mentora CaBan	31
Atodiad D: Rhaglen Datblygu Mentoriaid.....	35
Atodiad E: Adnodd Hunanwerthuso Mentoriaid.....	37
Atodiad G: Dulliau Dysgu - adnoddau manylach	42
Atodiad H: Proses Arsylwi Gwersi	46

Gweledigaeth Mentora CaBan

Mae mentora arbenigol yn ganolog i lwyddiant gweledigaeth CaBan o ddatblygu athrawon yfory.

Mae gweledigaeth CaBan ar gyfer mentora yn seiliedig ar ddeialog ac mae'n canolbwyntio ar wella dysgu Athrawon Cyswllt i addysgu. Mae mentora effeithiol yn broses ddwy ffordd sy'n datblygu dull adfyfryol o ddysgu.

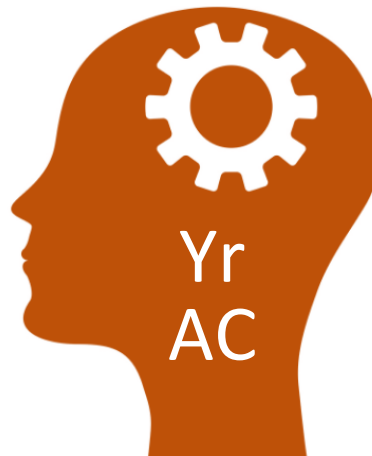
Sut mae Athrawon Cyswllt (AC) yn Dysgu

Deialog
Sgyrsiau dysgu
Hyfforddiant cymheiriaid
Dysgu cymheiriaid
Dull deialogaidd
Gwerthuso

**Ymreolaeth
Broffesiynol**

Cydweithio
Cydweithredu
Cyd-adeiladu
Cyd-gynllunio
Cyd-addysgu
Addysgu mewn tîm
Astudiaeth Gwers

Arsylwi
Arsylwi gyda ffocws pendant
Ymateb i adborth
Asesu dysgu
Arsylwi beirniadol
Gwerthuso
Teithiau Dysgu

**Adfyfrio
Beirniadol**

Ymchwiliad
Addysgeg bwnc
Ymchwil ar sail tystiolaeth
Arloesi
Datrys problemau
Ymchwiliad Ymarferydd

Dull Mentora Ysgol Gyfan

Bydd Mentoriaid CaBan yn ysgogi newid o ran yr angen i sefydlu diwylliant o ddysgu proffesiynol mewn ysgolion, integreiddio HAGA ymhellach mewn ysgolion a datblygu Athrawon Cyswllt i fod yn athrawon rhagorol y dyfodol. Mae cefnogaeth strategol gan uwch arweinwyr yn sylfaenol i fentora effeithiol sy'n ymwneud â'r canlynol: (i) cydnabod gwerth dysgu proffesiynol; (ii) effaith gadarnhaol mentoriaid cryf ar ymarfer dysgu, profiadau a chanlyniadau dysgwyr; (iii) datblygu arweinwyr posib.

Mae'r dull ysgol gyfan yn cynnwys cyfraniad arweiniad strategol a rhaid i gorff llywodraethu'r ysgol ei gefnogi. Bydd y gwasanaethau gwella ysgolion rhanbarthol yn trafod ac yn monitro datblygiad mentoriaid fel rhan o'u hymweliadau tymhorol a chaiff y manylion hyn eu cynnwys ym meddalwedd monitro ar-lein y rhanbarth (G6). Yn ogystal â chefnogaeth arweinwyr i fentora, mae'n rhaid i bob aelod o'r ysgol ymrwymo i ddarparu profiad cadarnhaol i'r Athrawon Cyswllt. Caiff pob aelod staff effaith ar ddatblygiad AC, gan gynnwys staff addysgu a staff nad ydynt yn addysgu.

Caiff mentoriaid eu nodi a'u penodi'n strategol gan uwch arweinwyr ysgol. Rhaid i'r mentoriaid feddu ar y rhinweddau a'r sgiliau a nodir yn Swyddogaethau Craidd CaBan (manyion isod) i gyflawni disgwyliadau'r swyddogaeth (Swyddogaeth y Mentor) gan ddefnyddio'r broses ddethol a awgrymir yn y Fframwaith Sicrhau Ansawdd Mentora (Atodiad A ac Atodiad B). Gan ddefnyddio llenyddiaeth sy'n bodoli eisoes, mae'n bosib nodi nifer o swyddogaethau a sgiliau craidd i fentoriaid (e.e. Furlong 2009; LIC, 2014; Estyn, 2018) sy'n pwysleisio cynnydd yr AC yn hytrach nag agweddau gweinyddol y swyddogaeth.

Mae'r term mentora yn disgrifio *“the support given by one (usually more experienced) person for the growth and learning of another, and for their integration into and acceptance by a specific community”* (Malderez 2001).

“In a dynamic and reciprocal relationship, the mentor facilitates the development of the ATs as s/he grows from novice to full practitioner, nurturing and challenging through a full range of responsibilities, thus linking theory to practice. The mentoring role is developmental and only by engaging in it can it be learned. Just as the mentor nurtures the AT, the mentor should be nurtured and supported” (Punter 2007).

Swyddogaeth Graidd Mentoriaid CaBan

Mae gweledigaeth CaBan i fentoriaid wedi ei chynnwys yn **Swyddogaethau Craidd Mentoriaid** sy'n cyd-fynd â'r Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth (Atodiad C) sydd hefyd yn cydnabod swyddogaeth amlweddol y mentor fel a ganlyn:

- **Ymarferydd Adfyfyrion:** adfyfyrion, meddwl yn feirniadol a gwerthuso
- **Cefnogwr:** deinamig a chyfannol; yn gadarnhaol, yn gefnogol ac yn heriol; proses ddysgu broffesiynol ddatblygiadol a chynyddol
- **Addysgwr Athrawon:** addysgeg AGA, gwybodaeth bwnc, addysgeg bwnc
- **Bod yn Esiampyl:** gwybodaeth bynciol, addysgeg bwnc, gwerthoedd proffesiynol, credoau ac ymddygiadau, dysgu proffesiynol parhaus
- **Cynefinwr:** cynnal proses gynefino a chefnogi Athrawon Cyswllt i ddeall y diwylliant a dod yn rhan ohoni
- **Aseswr:** asesiad ffurfiannol a chrynodol cadarnhaol o AC; cydbwysu'r swyddogaeth; dileu tensiynau rhwng asesu a chefnogi; ffrind beirniadol
- **Cydweithredwr:** defnyddio arbenigedd cymheiriaid, mentoriaid, athrawon, gweithwyr proffesiynol i gefnogi datblygiad yr AC
- **Eiriolwr:** meithrin potensial a darparu cyfleoedd pellach
- **Ymchwilydd:** cynhyrchwyr a defnyddwyr ymchwil; yn agos at ymchwil ymarfer; arloesi a chymryd risgiau; dealltwriaeth feirniadol o ymarfer effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac o ddatblygiadau addysgol cyfredol yng Nghymru
- **Arweinydd:** dangos rhinweddau arweinyddiaeth ar amrywiol lefelau

Er mwyn cefnogi mentoriaid CaBan yn eu datblygiad, mae CaBan wedi dyfeisio Fframwaith Sgiliau Mentoriaid sy'n caniatáu i fentoriaid hunanwerthuso yn erbyn set o sgiliau sy'n dangos elfennau creiddiol ac ymarfer effeithiol a chyson iawn y swyddogaeth. Mae pob un o'r sgiliau uchod yn cael eu trafod a rhoddir syniad am ble y gellid nodi tystiolaeth. (Atodiad D). Yn ogystal, cynhyrchwyd adnodd hunanwerthuso mentoriaid sgiliau ar gyfer mentoriaid a phrifathrawon/mentoriaid arweiniol y rhwydwaith i'w ddefnyddio i werthuso anghenion dysgu proffesiynol (Atodiad E).

Rhaglen Ddatblygu Mentoriaid CaBan

Mae gan CaBan raglen ddatblygu gynhwysfawr i gefnogi mentora ar bob lefel. Cafodd y rhaglen ei llunio ar y cyd gan SAU ac ysgolion a chaiff ei harwain gan fentoriaid profiadol ac effeithiol gyda chefnogaeth tiwtoriaid cyswllt y brifysgol a byddant yn rhedeg trwy gydol y flwyddyn mewn rhwydweithiau. Cynhelir sesiynau datblygu mentoriaid bob hanner tymor. Mae rhai o'r sesiynau yn orfodol, tra bydd eraill yn seiliedig ar anghenion y rhwydwaith ac o ganlyniad, bydd y rheiny'n wirfoddol (Atodiad D).

Disgwyliadau Mentora CaBan

Bydd y mentor dosbarth/pwnc yn:

- cyflwyno'r AC i staff a diwylliant yr ysgol;
- darparu amserlen hyblyg, y gellir ei newid wrth i ymreolaeth yr AC gynyddu;
- amrywio eu dulliau, yn dibynnu ar anghenion a datblygiad yr AC;
- cyd-lunio, cyd-gynllunio ac addysgu mewn tîm gyda'r AC fel y bo'n briodol, er mwyn hwyluso a modelu ymarfer da;
- cyfarfod yn wythnosol gyda'r AC mewn slot amser a neilltuwyd (gwers fel arfer), i drafod a chefnogi cynnydd;
- arsylwi ar yr AC yn addysgu a darparu adborth perthnasol;
- gosod targedau yn wythnosol gyda'r AC yn unol â'r Ffurflenni Asesu Addysgeg i gefnogi datblygiad;
- cysylltu â staff eraill sy'n cefnogi'r AC gan gynnwys tiwtoriaid dosbarth ac athrawon pwnc ar lefel uwchradd;
- trefnu rhaglen i'r AC arsylwi gwersi eraill fel sy'n berthnasol ac yn ofynnol gan raglen CaBan;
- cwblhau asesiadau ffurfiannol a chrynodol yr AC gan gynnwys ysgrifennu adroddiad profiad diwedd ysgol ar gynnydd yr AC gan ddefnyddio SPAA fel cefndir;
- monitro defnydd yr AC o'r Pasbort Dysgu Proffesiynol.
- cysylltu â'r SAU a'r Prif Fentor (PF) ynglŷn â chynnydd yr AC a rhoi gwybod am unrhyw bryderon fel y bo'n briodol.

Bydd y Prif Fentor yn:

- cyfarfod â'r AC yn yr ysgol pob wythnos i drafod cynnydd a materion cyffredinol;
- llunio rhaglen gynefino i'r ysgol fel y bo'n briodol ac yn unol â gofynion CaBan;
- trefnu i'r AC arsylwi gwersi fel y bo'n briodol;
- arsylwi ar y mentoriaid yn gweithio gyda'r AC a darparu adborth fel rhan o'r rhaglen sicrhau ansawdd;
- Darparu hyfforddiant i'w mentoriaid ysgol eu hunain ar y cyd â Mentoriaid Arweiniol y Rhwydwaith (MARh);
- darparu cefnogaeth fugeiliol ar gyfer yr AC yn yr ysgol;
- cysylltu â'r SAU a'r MARh ynglŷn â chynnydd yr AC yn yr ysgol.

Bydd Mentor Arweiniol y Rhwydwaith yn:

- cynnal dyddiau ysgol arweiniol, naill ai drwy gyflwyno ei hun neu weithio'n agos â chyflwynwyr y sesiynau perthnasol;
- cynnal dyddiau MDaPh fel sy'n briodol;
- Sicrhau ansawdd gwaith y Prif Fentoriaid;
- trefnu'r Rhaglen Ddatblygu Mentoriaid ar y cyd â'r TCB;
- cysylltu â PF, mentoriaid ac AC yn y rhwydwaith i gefnogi cynnydd yr AC;
- Sicrhau ansawdd y gwaith o asesu'r AC, gan gynnwys yr adroddiadau crynodol.

Bydd yr Athro Cyswllt yn:

- deall y broses o gael ei fentora a sut i gymryd rhan yn y broses yn effeithiol;

- bod yn barod i gael ei fentora gydag agwedd gadarnhaol tuag at gael ei fentora ac ymwybyddiaeth o'r agweddau ar fentora sy'n benodol i CaBan;
- paratoi at gyfarfodydd mentora trwy gwblhau dogfennau perthnasol ymlaen llaw;
- cwblhau cynlluniau gwersi ymlaen llaw, fel y gall y mentoriaid neu'r athrawon gynnig adborth;
- cwblhau'r holl ddogfennau ar-lein (Y Pasbort Dysgu Proffesiynol) a'u rhannu gyda'r mentor;
- cwblhau eu dyddlyfr proffesiynol yn rheolaidd a'i rannu gyda'r mentor;
- sicrhau bod yr holl staff sy'n gysylltiedig â hwy yn cael gweld y dyddlyfr fel y bo'n briodol i gwblhau adborth gwersi;
- ymateb yn broffesiynol a gweithredu ar yr adborth a gynigir a gweithio tuag at dargedau;
- adolygu eu hadroddiadau profiad ysgol gyda'r mentoriaid.

Swyddogaeth y Mentor

Bydd mentoriaid yn gyfrifol am sefydlu perthynas **gefnogol** gydag Athrawon Cyswllt gan gynnwys:

- cynefino Athrawon Cyswllt â'r **diwylliant** addysgu;
- egluro swyddogaethau, cyfrifoldebau a pherthynas y mentor/athro cyswllt i ddileu unrhyw bosibilrwydd o gamddealltwriaeth;
- annog adfyfrio **personol** a hunanwerthuso;
- goruchwylio trwy adborth adeiladol a gwrando.

Cefnogi ymarfer dosbarth effeithiol yr AC:

- cymryd swyddogaeth **addysgwr athrawon**, gan gynnwys datblygu gwybodaeth bynciol yr AC a datblygu addysgeg drwy **fodelu arfer dda** gydag agweddau gweladwy ar sut i fod yn athro;
- hwyluso cyfleoedd ar gyfer dysgu proffesiynol perthnasol, cynnwys eraill; **cydweithio** â chydweithwyr; cynllunio ar gyfer cyfraniad/profiad arbenigol;

Datblygu eu swyddogaeth fel **addysgwr athrawon**:

- Dealltwriaeth o'r cwricwlwm;
- Nodi prosesau dysgu;
- Gosod nodau tymor byr a thymor hir ar gyfer addysgu a dysgu;
- Dadansoddi a gwerthuso perfformiad yr AC;
- Monitro cynnydd dysgwyr;
- Cyd-lunio gwersi;
- Trafod strategaethau addysgu priodol.

Monitro ac asesu'r AC (**aseswr**):

- Nodi meini prawf gyda'r AC ar gyfer ymarfer dosbarth effeithiol;
- Llunio proffil o'r AC;
- Cymhwyso safonau i waith yr AC.
- Darparu ehangder profiad i'r AC (**cydweithiwr ac eiriolwr**);
- Cynnwys cydweithwyr eraill;
- Cydlynu cyfraniadau gan bobl eraill;
- Cynllunio a chefnogi cyfraniad gan arbenigwyr;
- Sefydlu cysylltiadau ag asiantaethau eraill.

Nodwedddion perthynas y mentor; cyfrifoldebau'r mentor:

- Datblygu'r cyfnod cynefino a gwneud penderfyniadau am gysylltiadau gwaith cadarnhaol;
- Bod yn ymwybodol o'r gwrthdaro sydd ynghlwm wrth **asesu a chefnogi** ar yr un pryd, a rheoli'r gwrthdaro hwnnw;
- Rheoli'r berthynas sy'n newid - dylai'r AC ddod yn llai dibynnol a dylai'r berthynas ddod yn un fwy cydweithredol;
- Llunio a rheoli amserlen newidiol yr AC;
- Cyd-gynllunio, cyd-gyflwyno a chyd-adolygu gwersi neu rannau o wersi gyda'r AC;
- Arsylwi gwersi a gyflwynir gan yr AC a chynnig adborth adeiladol;
- Hwyluso arsylwadau manwl a gwaith dilynol i'r AC yn yr ysgol neu'r adran;
- Cynnal astudiaeth gwers gyda'r AC;
- Asesu'r AC yn erbyn y SPAA a chwblhau'r gwaith papur priodol.

Personoli dysgu'r AC

Llunio amserlen hyblyg:

Dylai mentoriaid lunio amserlen sy'n hyblyg ac sy'n addasu yn unol â sgiliau a datblygiad yr AC, gan ystyried dilyniant. Mae'r meini prawf achredu yn nodi:

“Yn ystod y cyfnod cyntaf o brofiad ysgol, ni ddylent addysgu am fwy na 30% o'r amserlen yn gyffredinol. Yn ystod cyfnod olaf eu profiad ysgol ni ddylent addysgu am fwy na 75% o'r amserlen” (gweler y Llawlyfr Profiad Ysgol).

Felly, mae'n rhaid i'r mentor lunio amserlen raddedig sy'n adeiladu ar ddilyniant yr AC. Mae'n bwysig nodi na fydd pob AC yn dechrau ar yr un pwynt; bydd rhai wedi cael mwy o brofiad o fod yn y dosbarth nag eraill a rhaid ystyried hyn. Mae hefyd yn bwysig bod y mentor yn cynnwys arsylwadau a chysylltiad ag aelodau staff eraill yn yr amserlen. Ceir enghraifft o amserlen hyblyg isod, y gwersi gwyrdd yw'r rhai a ddysgir yn gyntaf (gwersi'r mentor yw'r rhain bob amser), gyda'r gwersi glas yn cynyddu ac yna'r rhai piws wrth i'r AC fynd yn ei flaen (hyd at 30% o wersi'r wythnos). Mae cyfnodau arsylwi mewn llythrennau italig.

Enghraifft Ysgol Uwchradd

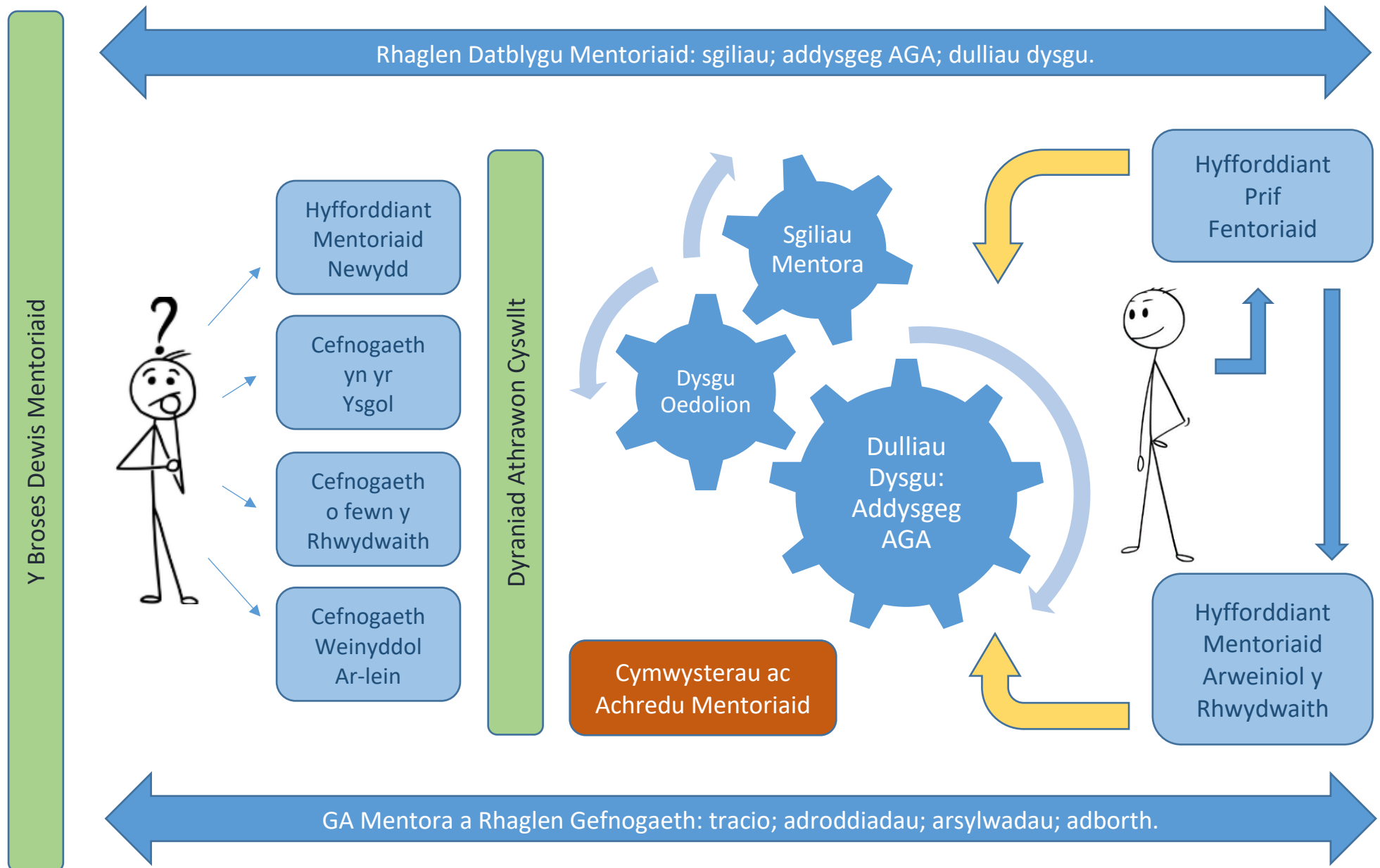
	1	2	3	4	5	6
Dydd Llun	Blwyddyn 7 (mentor)	Cyfarfod mentor		Blwyddyn 9		Blwyddyn 10
Dydd Mawrth		Blwyddyn 10	Blwyddyn 7 (mentor)		Blwyddyn 9	Cyfarfod Prif Fentor
Dydd Mercher	Blwyddyn 9					
Dydd Iau						
Dydd Gwener	Blwyddyn 12		Blwyddyn 10		Blwyddyn 7 (mentor)	

Enghraifft Ysgol Gynradd

Dydd Llun	Cyfarfod Mentor	ILlCh	Dyniaethau	
Dydd Mawrth	ILlCh	Mathemateg a Rhifedd	Cyfarfod Prif Fentor	
Dydd Mercher	ILlCh	Mathemateg a Rhifedd	Gwyddoniaeth a Thechnoleg	Gwyddoniaeth a Thechnoleg
Dydd Iau				
Dydd Gwener	Mathemateg a Rhifedd		<i>lechyd a Lles</i>	

Mae'n hanfodol bod y cyfarfod mentor yn cael ei amserlennu a bod amser y mentor yn cael ei warchod er mwyn sicrhau ei fod yn gallu bod yn bresennol. Mae hefyd yn ymarfer da i'r Prif Fentor gyfarfod ag AC yr ysgol unwaith yr wythnos am tua hanner awr.

Llwybr Mentora CaBan

Addysgeg AGA CaBan

Mae Addysgeg AGA CaBan yn seiliedig ar integreiddio a holi theori ac ymarfer, lle mae AC yn datblygu mewn cymuned ymarfer sydd wedi ymrwmo i ddysgu ar sail ymholiad a dull dialogaidd. Mae addysgeg CaBan yn gyfuniad o ymwneud ag ymchwil, gweithredu, arsylwi strwythuredig, adfyfrio a dadansoddi. Mae'n seiliedig ar y gred bod addysgu yn ymrwymiad moesol a deallusol, y mae hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg a'i diwylliant yn ganolog iddo. Caiff ei ategu gan ymchwiliad proffesiynol i ddatblygu galluoedd AC i arloesi, i arbrofi â thechnegau newydd, ac i werthuso eu heffeithiolrwydd yn drylwyr. Caiff AC eu dysgu i adnabod problemau yn ymarferol ac i gydweithio er mwyn dod o hyd i atebion, a datblygu eu hunaniaeth broffesiynol. Mae CaBan yn ystyried credoau, agweddau a gwerthoedd cychwynnol a datblygiadol yr AC o ran addysgu a dysgu a natur unigol twf proffesiynol.

Bydd ACs, mentoriaid a thiwtoriaid yn rhyngweithio trwy gymryd rhan mewn gwahanol ddulliau o adfyfrio a dysgu proffesiynol.

Sgiliau Mentora Craidd a Dulliau Dysgu Proffesiynol

Rhesymeg

- Er mwyn hwyluso dysgu proffesiynol mwy effeithiol trwy ddarparu fframwaith cydlynol i'w ddilyn, sef cyfres o dasgau dysgu proffesiynol y bydd yr athro cyswllt (AC) a'r mentor (lle bo'n berthnasol) yn cwblhau ar y cyd
- Sicrhau bod dysgu proffesiynol yn cyd-fynd â Safonau Proffesiynol Addysgu ac Arweinyddiaeth (SPAA), a darparu tystiolaeth y gellir ei uwchlwytho i Basbort Dysgu Proffesiynol (PDP) yr AC
- Er mwyn hyrwyddo diwylliant o ymholiad, lle mae ymchwil sy'n agos at ymarfer yn rhan greiddiol ac yn elfen allweddol o'r rhaglen
- Sicrhau adfyfrio ac adolygiad proffesiynol parhaus o ymarfer, addysgeg a sut mae dysgwyr amrywiol yn dysgu
- Sicrhau cydberthynas effeithiol rhwng yr AC a'r mentor, wedi ei nodweddu gan rhyngweithio parhaus, cydweithredu a chyd-adeiladu gwybodaeth, dealltwriaeth a dysgu proffesiynol

Isod ceir amlinelliad byr o'r sgiliau mentora craidd hyn a'r dulliau dysgu proffesiynol. Ceir arweiniad ychwanegol i'r mentor (gweler atodiad H) wrth gynllunio a pharatoi at arsylwi addysgu'r AC, cyn y wers, yn ystod y wers ac ar ôl y wers a arsylwyd.

Caiff y sgiliau mentora craidd a'r dulliau dysgu proffesiynol hyn eu llywio gan bapur 'sefyllfa addysgeg' CaBan, sydd ar gael ar wefan CaBan. Mae hyn i sicrhau bod gweithgareddau mentora yn seiliedig ar hyn ac yn cyd-fynd â hyn, gan weithio gyda'r AC fel oedolyn a dysgwr proffesiynol i ddarparu amgylchedd a phrofiad personol a phriodol.

Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Arsylwi Gwersi

Mae'r AC a'r mentor yn nodi gwrs briodol i'r mentor ei harsylwi. Maent yn trafod y cynllun ac mae'r mentor yn arsylwi'r wers gan ddefnyddio dogfennaeth CaBan. Mae'r mentor yn cynnig adborth llafar ac ysgrifenedig yn dilyn y wers.

Mae'r mentor a'r AC yn cyfarfod i gynllunio gwrs y bydd y mentor yn ei harsylwi; maent yn trafod y cynllun sylfaenol. Mae'r AC yn anfon cynllun gwrs wedi'i gwblhau at y mentor cyn y wers.

• Paratoi a Chynllunio

Mae'r AC yn addysgu'r wers ac mae'r mentor yn arsylwi, gan wneud nodiadau yn defnyddio Ffurflen Asesu Addysgeg CaBan a'r daflen canllaw arsylwi (gweler Atodiad H).

• Addysgu ac Arsylwi

Mae'r Mentor a'r AC yn cyfarfod i drafod y wers ac i adolygu cynnydd yr AC yn erbyn yr SPAA. Mae'r mentor yn rhoi adborth llafar ac yn llenwi ffurflen ysgrifenedig.

• Trafod ac Adolygu

Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Addysgu mewn Tîm

Mae'r AC a'r mentor yn penderfynu ar wers y gallant addysgu gyda'i gilydd. Mae'r mentor yn cynllunio mwyafrif y wers ac yn arwain yr AC yn eu cyfraniadau. Adolygir y wers gan yr AC a'r mentor.

Mae'r mentor a'r AC yn penderfynu ar wers a fyddai'n addas ar gyfer addysgu fel tîm. Mae'r AC yn gwyllo'r mentor yn cyflwyno'r wers flaenorol.

• Paratoi

Mae'r mentor yn cynllunio'r wers, gan gynnwys rhannau i'r AC gymryd rhan ynddynt (e.e. cloi'r wers).

• Cynllunio

Mae'r AC yn cynllunio'r rhan berthnasol dan arweiniad y mentor.

• Cynllunio

Mae'r AC a'r mentor yn addysgu'r wers. Mae'n arfer da i recordio'r wers yn defnyddio meddalwedd y gellir ei storio a'i rannu rhwng y mentor a'r AC.

• Addysgu

Mae'r Mentor a'r AC yn adolygu'r wers ac yn edrych ar gynyddu cyfraniad yr AC yn y wers nesaf.

• Adolygu

Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Sgwrs Ddysgu

Mae'r AC a'r mentor yn trafod cynnydd yn erbyn targedau ac amcanion naill ai ar ôl gwrs a arsylwyd neu mewn perthynas â chynnydd ers y cyfarfod a'r adolygiad diwethaf

Mae'r mentor yn sicrhau bod gan yr AC dargedau clir sy'n cael eu trafod, cyn y cyfarfod. Mae angen rhannu'r targedau gyda'r holl athrawon sy'n ymwneud â'r AC.

• Paratoi a Chynllunio

Efallai y bydd y mentor wedi arsylwi'r AC. Os nad yw, gellir defnyddio'r dyddlyfr. Dylai'r AC wneud nodiadau ar y cynnydd a wnaed i gyrraedd y targedau.

• Addysgu ac Arsylwi

Mae'r Mentor a'r AC yn cyfarfod i drafod y targedau gan ddefnyddio canllawiau ar gyfer holi a sgysiau dysgu

• Trafod ac Adolygu

Mae'r AC a'r mentor yn penderfynu ar dargedau ar gyfer cam nesaf y dysgu ac yn gosod y targedau hynny.

• Gosod Targedau Newydd

Mae'r Mentor a'r AC yn adolygu'r targedau newydd yn yr un modd.

• Adolygu

Dull Dysgu Proffesiynol Craidd: Arsylwi Cyfeiriedig

Mae arsylwi ymarferwyr eraill yn ddull effeithiol o hwyluso datblygiad yr AC a bodloni eu targedau. Mae'r mentor yn trefnu'r arsylwi ac yn dad-briffio'r AC a'r athro dan sylw. Darperir atodlenni arsylwi amrywiol i'r AC i'w defnyddio gan y mentor. Ar ôl y wers, ceir trafodaeth rhwng yr AC a'r athro pan gaiff yr AC gyfle i holi'r athro am y dewisiadau a wnaed mewn perthynas â'r wers.

Mae'r mentor yn ystyried agwedd sy'n darged cyson i'r AC. Mae'r mentor a'r AC yn cytuno y byddai arsylwi dan arweiniad yn ddefnyddiol. Mae'r mentor yn trefnu arsylwi gwerau athro priodol.

• Paratoi a Chynllunio

Mae'r AC yn arsylwi'r wers gyda nodiadau gan y mentor - mae'r AC yn nodi cwestiynau i'w gofyn i'r athro.

• Addysgu ac Arsylwi

Mae'r AC a'r athro yn cael cyfle i drafod y dewisiadau a wnaed yn y wers. Mae'r AC yn gosod targedau personol mewn perthynas â'r agwedd sy'n cael ei harsylwi.

• Trafod ac Adolygu

Mae'r AC yn rhannu'r targedau gyda'r mentor ac mae'r mentor yn arsylwi gwerau lle mae'r AC yn rhoi sylw i'r targedau.

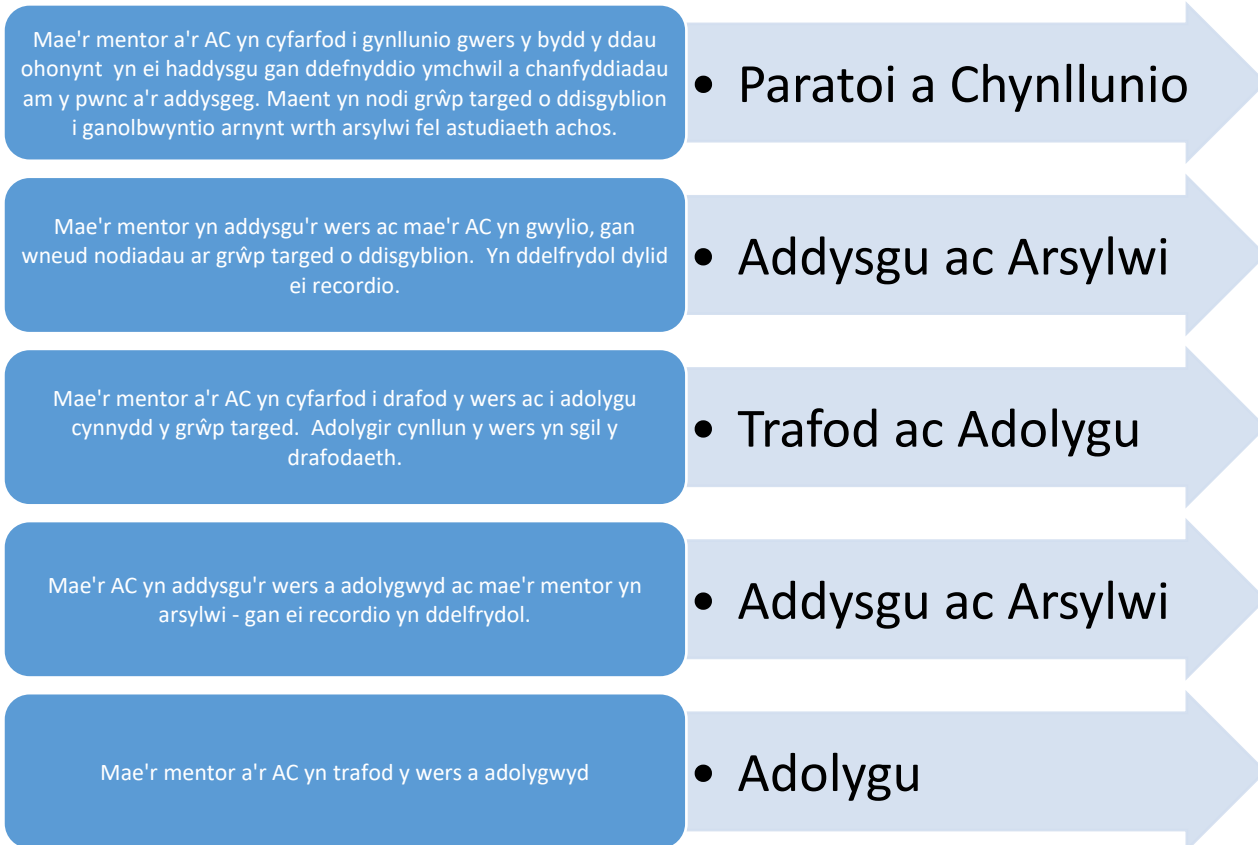
• Addysgu ac Arsylwi

Mae'r mentor a'r AC yn adolygu'r cynnydd o ran y targed penodedig.

• Adolygu

Dull Dysgu Proffesiynol: Astudiaeth Gwers

Bydd yr AC a'r mentor yn nodi dysgu dysgwyr ac yn cyd-gynllunio gwers a fydd yn cynnwys strategaethau ar sut i ddiwallu'r anghenion dysgu; byddant yn dewis 3 disgybl o wahanol alluoedd fel 'astudiaethau achos'; byddant yn adolygu'r wers.

Bydd AC TAR yn cwblhau astudiaeth wers fel rhan o asesiad astudio eu pwnc cyntaf. Bydd AC BA blwyddyn 1 yn cwblhau astudiaeth wers rannol gyda'u mentoriaid ac yn cyflwyno eu hadfyfiriad ar Blackboard.

Dadansoddiad byr o'r broses

- Nodwch amcan(ion) yr astudiaeth wers hon. Darparwch resymeg a ddylai fod yn seiliedig ar anghenion dysgwyr (darparwch ddata os yw hynny'n bosib) a chyfeiriad at lenyddiaeth/ymarfer/adnodd yn seiliedig ar dystiolaeth y seiliwyd yr ymyriad arno;
- Manylion cynnwys y wers, proffil y dysgwyr gyda ffocws penodol pellach ar y tri dysgwr a nodwyd (gan sicrhau cyfrinachedd ac na fydd modd eu hadnabod);
- Disgrifiad o'r broses.

Effaith ar y dysgwyr

- Nodwch unrhyw effaith a welwyd ar ddysgu ac ymddygiad y dysgwyr dan sylw. Cyfeiriwch at achosion, enghreifftiau o waith (a allai fod mewn atodiad);
- Nodwch unrhyw effaith a welwyd ar ddysgu ac ymddygiad dysgwyr eraill yn y dosbarth.

Effaith ar ymarfer

- Adolygwch y broses gan gyfeirio at ymarfer h.y. dulliau addysgu;
- Trafodwch yr effaith a gafodd hyn ar ddysgu'r dysgwyr a gwerthuswch ei effeithiolrwydd. Dylai'r ffocws penodol fod ar y tri dysgwr sydd dan sylw;
- Nodi unrhyw newidiadau mewn ymarfer a chredoau

Dylid annog y broses hon y tu allan i'r aseiniad ffurfiol fel ymarfer da ar gyfer mentora a dysgu effeithiol.

Dull Dysgu Proffesiynol: Ymchwiliad Ymarferydd

Mae ymchwiliad ymarferydd yn cynnwys athrawon yn datblygu eu projectau ymchwil ar raddfa fach eu hunain o fewn eu cyd-destunau proffesiynol eu hunain er mwyn llywio eu hymarfer a gwella arno. Mae cymryd rhan yn y broses ymchwil yn hwyluso arbrofi, gwerthuso beirniadol a chydweithio.

Yn ystod yr ail brofiad ysgol estynedig bydd AC, gyda chefnogaeth eu mentor a'u tiwtor prifysgol, yn cynllunio ac yn cynnal ymchwiliad ar raddfa fach eu hunain.

Mae tiwtoriaid yn cynnal seminarau ar Ymchwiliad Ymarferydd, gan edrych ar ddulliau dilys o gasglu data a materion moesegol.

• Ystyried

Mae'r AC yn penderfynu ar agwedd addas o'i ymarfer i'w datblygu, mewn trafodaeth gyda'r mentor a'r tiwtor. Mae'r AC yn cynllunio'r ymyriad a'r dulliau ymchwil dan arweiniad y mentor.

• Cynllunio

Mae'r AC yn gweithredu'r ymyriad ac mae'r mentor yn arsylwi, gan gofnodi digwyddiadau a deialog allweddol.

• Gwneud

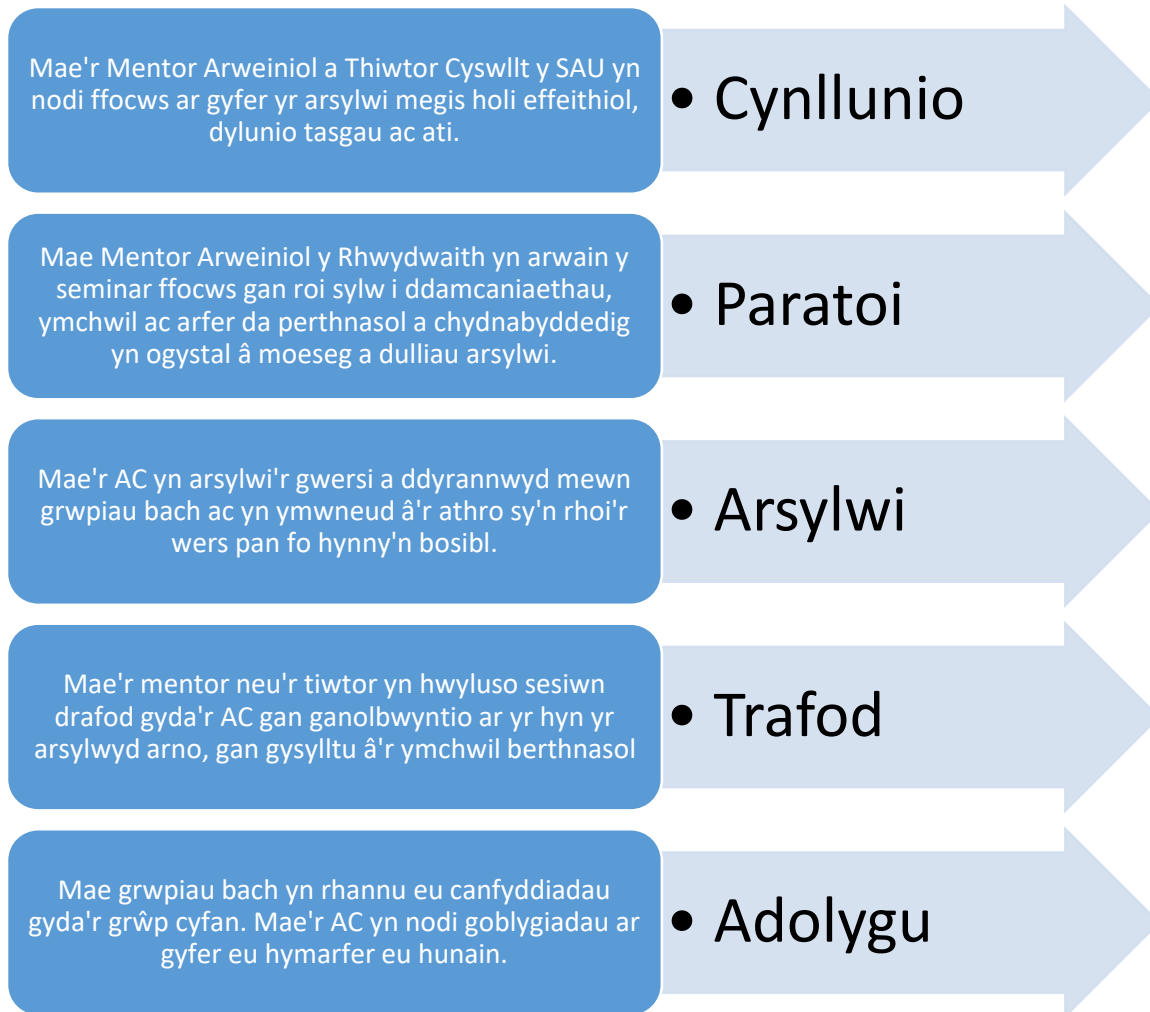
Mae'r AC yn ysgrifennu adroddiad ffurfiol ar ganlyniadau'r ymyriad.

• Adolygu

Prif Fentoriaid/Mentoriaid Arweiniol Rhwydwaith

Dull Dysgu Proffesiynol: Teithiau Dysgu

Mae 'tîm Teithiau Dysgu' yn gweithio ar y cyd i edrych ar ymarfer proffesiynol mewn dyfnder. Yn ystod rownd ddysgu, bydd arsylwyr yn cofnodi nodiadau manwl sy'n casglu data ar bethau megis dulliau addysgu/dysgu, swyddogaethau a lefelau ymwneud dysgwyr, trefn yr ystafell ddosbarth, yr amgylchedd, etc.

Dull Dysgu Proffesiynol: Grŵp Ymchwil Athrawon

Mae'r dull hwn o ddysgu yn fwy uchelgeisiol ac yn ddull y dylai ysgolion anelu ato gan ei fod yn atgyfnerthu'r dull cyd-adeiladu a chydweithio â mentora rhwng ysgolion a SAU. Caiff y broses ei threialu mewn ysgolion arweiniol neu ysgolion sydd â diddordeb yn y flwyddyn gyntaf a'i datblygu yn y blynyddoedd dilynol. Mae'r broses yn cynnwys AC, athrawon a chynrychiolwyr SAU yn cydweithio ar wella elfen addysgeg benodol sy'n faes targed y cytunwyd i'w ddatblygu. Caiff gwrs ei chyd-lunio a'i chyflwyno i grŵp bach o fyfyrwyr ac yna trosglwyddir y sgiliau i addysgu dosbarth cyfan.

Sesiwn Dysgu Proffesiynol 1: mae'r cyfranogwyr yn dysgu am ffocws y GYA gan gynnwys cysyniadau, yr arfer cyfredol, ymchwil ac addysgeg.

• Paratoi

Cynllunio addysgu grwpiau bach: mae'r cyfranogwyr yn cynllunio gwrs grŵp bach gan weithio gydag arbenigwyr i gynllunio'r wers.

• Cynllunio

Mae'r cyfranogwyr yn addysgu'r wers - bydd rhai yn arsylwi ac yn cofnodi ymateb y dysgwyr.

• Gwneud

Mae'r cyfranogwyr yn adolygu effaith y wers ar y dysgwyr. Yna, maent yn dysgu sut i drosglwyddo addysgu grwpiau bach i gyd-destunau dosbarth cyfan.

• Adolygu

Adran B: Sicrhau a Gwella Ansawdd Mentoriaid

Sicrhau Ansawdd

Mae Sicrhau Ansawdd (SA) yn ymwneud â'r broses o ddarparu dull cydlynol a thrylwyr o: wella ansawdd, cysondeb, gwerthuso a chydardoldeb profiadau dysgu; cefnogi myfyrwyr a chydweithwyr; diogelu safonau academaidd a chywirdeb ar draws ehangder y ddarpariaeth. Mae proses sicrhau ansawdd CaBan yn seiliedig ar ethos a diwylliant sy'n cynnwys:

- gonestrwydd, tryloywder a chywirdeb
- perchnogaeth gyffredin, cyfrifoldeb ac atebolrwydd
- proses werthfawr a datblygiadol iawn
- hunan-adyfyrio ac asesu beirniadol
- gwelliant parhaus wedi cyson ar draws y sefydliad
- CaBan fel 'sefydliad dysgu'
- wedi eu hintegreiddio'n llawn yng ngwaith a dysgu proffesiynol AC, mentoriaid, tiwtoriaid ac arweinwyr ar bob lefel.

Beth ydym yn sicrhau ei ansawdd?

Ansawdd y ddarpariaeth fentora a'i heffaith ar ddysgu proffesiynol a pherfformiad AC ar lefel unigol, lefel ysgol gyfan, lefel rhwydwaith a lefel CaBan.

Pwy sy'n cymryd rhan?

Mae Grŵp Rheoli CaBan yn gyfrifol am sicrhau ansawdd pob rhaglen CaBan. Ond, mae'r holl randdeiliaid yn cynnwys: AC, mentoriaid pwnc/dosbarth, Prif Fentoriaid a mentoriaid rhwydwaith, tiwtoriaid SAU, cyfarwyddwyr AGA, cyfarwyddwyr partneriaeth a chynrychiolwyr GwE.

Mae gan arholwyr a dilyswyr allanol swyddogaeth yn y broses sicrhau ansawdd i sicrhau bod y bartneriaeth yn bodloni meini prawf a gofynion cyfredol addysg gychwynnol CGA. Cyflawnir hyn trwy fonitro, adolygu (trionglog) a datblygu darpariaeth yn effeithiol.

Sut ydym yn sicrhau ansawdd?

Bydd y broses SA yn defnyddio amrywiaeth o strategaethau trionglog, gan gynnwys:

- *Adnodd Gwella Ansawdd Sheffield Hallam*: er mwyn strwythuro adolygu ac adfyfrio'n effeithiol ar y ddarpariaeth;
- *Gwerthusiadau profiad ysgol AC*: rhoi cyfle i AC werthuso eu profiad o ddysgu yn yr ysgol trwy werthusiadau; holiaduron; cyfweiliadau grwpiau ffocws;
- *Mentoriaid dosbarth/pwnc a/neu brif fentoriaid Gwerthusiadau profiad yn yr ysgol*: cyfle i werthuso eu canfyddiadau ynglŷn â dysgu yn yr ysgol, yn erbyn set o sgiliau y cytunwyd arnynt;
- *Gwerthusiadau profiad ysgol Tiwtor Cyswllt y Brifysgol (TCB)*: cyfle i werthuso eu canfyddiadau ynglŷn â dysgu yn yr ysgol;
- *Arolygon partneriaeth*: cyfle i bartneriaid mewn ysgolion ddarparu adborth am eu profiadau o weithio yn y bartneriaeth;
- *Adroddiadau ymweliad arweinydd SA a dilysydd allanol*: Mae arweinwyr sicrhau ansawdd a dilyswyr allanol yn crynhoi adborth gan ysgolion er mwyn nodi cryfderau ar draws y bartneriaeth yn ogystal â meysydd i'w datblygu;
- *Prosesau safoni mewnol*: caniatáu dull cydweithredol rhwng y brifysgol, y consortia lleol a chydweithwyr ysgol i sicrhau cysondeb mewn asesu;
- *Arolwg ymadael*: cwblhau adborth AC ar eu profiad hyfforddi cyffredinol a'u paratoi at gyflogaeth a gyrfa addysgu;
- cymhwyso polisiau a gweithdrefnau yn effeithiol ar draws y bartneriaeth CaBan i gyflawni canlyniadau o ansawdd uchel i AC;
- ymrwymiad i gynnig darpariaeth effeithiol o ansawdd uchel, gan gynnwys penodi staff addas a chymwys (sy'n cynnig arbenigedd mewn pynciau, cyfnodau, addysgeg ac ymchwil);
- rheoli proses arolygu addysg gychwynnol athrawon Estyn ar draws y bartneriaeth;
- gweinyddu safoni mewnol ac allanol, drwy brosesau mewnol (yn unol â rheoliadau'r SAU;) a phenodi arholwyr allanol priodol (gweler isod);
- trefnu byrddau asesu a dyfarnu, yn unol â strwythur rhaglenni a rheoliadau'r SAU.

Ffynonellau tystiolaeth:

- Adroddiadau (Ffurflenni Asesu Addysgeg, Adroddiadau Profiad Ysgol)
- Ffeiliau AC a PDP: cynllunio/asesu/addysgu - edrych ar gynnydd
- Cynnydd AC
- Arsylwi ar y cyd neu recordiad fideo/sain o sgwrs/adborth dysgu
- Cyfarfodydd mentoriaid: rhannu ymarfer da a chymedroli'r ffurfiau tystiolaeth a nodwyd
- Asesu: cymedroli a safoni gwaith AC, etc.

Llinell Amser Mentor SA/GA

Mae ymarfer y mentor dosbarth/pwnc a gaiff ei sicrhau gan y Prif Fentor yn cynnwys:

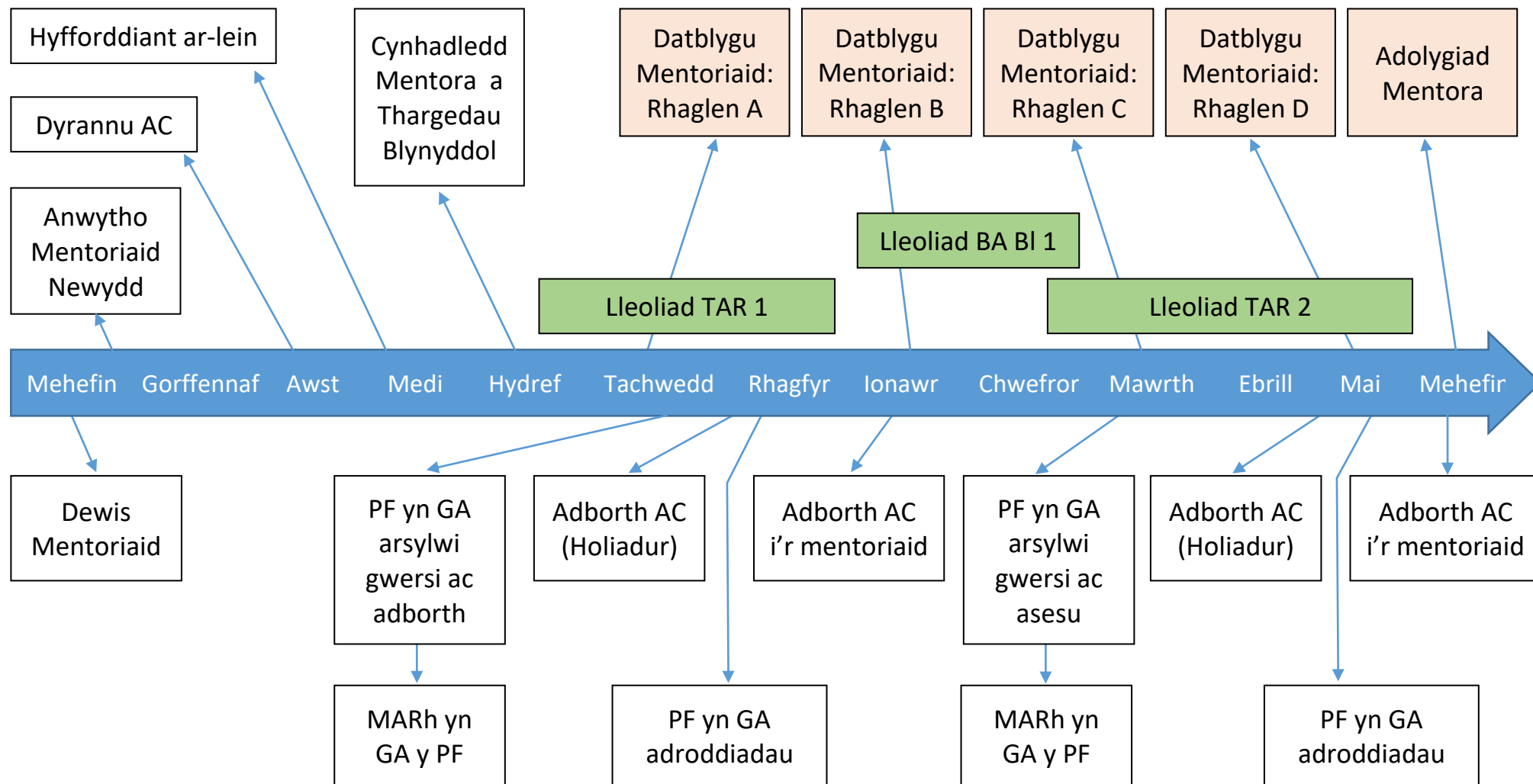
- adborth ysgrifenedig a llafar gan y mentor
- asesiad y mentor o gynnydd yr AC

Bydd y dystiolaeth a gesglir o'r rhaglen sicrhau ansawdd yn bwydo'n uniongyrchol i'r rhaglen ddatblygu mentoriaid ar draws y rhwydweithiau.

Dyddiad	Proses	Dogfennau a ddefnyddir
Mehefin - Gorffennaf	Dewis Mentoriaid Hyfforddiant i fentoriaid newydd/hyfforddiant ysgol gyfan	Meini Prawf Dewis Mentoriaid (Atodiad A)
Medi - Rhagfyr	Arsylwad y Prif Fentor SA* (arsylwi gwersi ac ansawdd adborth) gan gynnwys adolygu ffeiliau Cyd-arsylwad GA y tiwtor pwnc gan gynnwys adolygu ffeiliau Prif Fentor/tiwtor arweiniol rhwydwaith yn SA y PF (samplu) AC (llais y dysgwr) adolygiad adborth ar ansawdd y profiad Adroddiad diwedd yr ymarfer	Ffurflen SA CaBan PAF Ffurflen SA CaBan Holiadur AC (yr adran ar fentora) Proforma Adroddiad Ffurflen SA CaBan
Ionawr - Gorffennaf	Arsylwad SA Prif Fentor* (cywirdeb yr asesu) Cyd-arsylwad GA y tiwtor pwnc Mentor arweiniol/tiwtor cyswllt y rhwydwaith yn SA y PF (samplu) Adroddiad diwedd yr ymarfer Adolygiad o farcio'r AC Adolygiad adborth yr AC Cyfarfod adolygu mentoriaid	Ffurflen SA CaBan PAF Ffurflen SA CaBan Ffurflen SA CaBan Ffurflen SA CaBan Gwerthusiadau mentoriaid Holiaduron AC
Medi	Gwerthusiadau mentoriaid a hunanwerthuso yn erbyn y sgiliau	Ffurflen hunanwerthuso mentoriaid (Atodiad D)

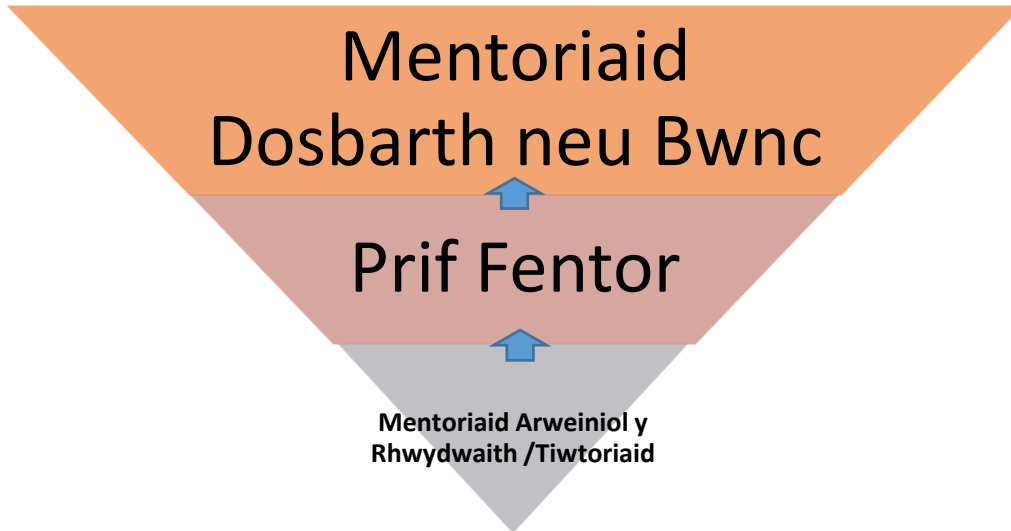
*Dylai Prif Fentoriaid ysgolion cynradd ddefnyddio eu doethineb pan fu newid mewn cyfnod allweddol neu drydydd lleoliad mewn dosbarth. Ceir fersiwn fwy manwl o'r broses hon yn Atodiad B

Amserlin Hyfforddiant a Sicrhau Ansawdd

Swyddogaethau a chyfrifoldebau mentoriaid ym maes sicrhau ansawdd

Defnyddir y sgiliau mentoriaid (Atodiad D) gan yr holl bartneriaid wrth gynnal gweithgareddau sicrhau a gwella ansawdd. Gall pob mentor gefnogi'r broses sicrhau ansawdd trwy asesu eu hunain yn erbyn y sgiliau i gefnogi SA yn yr agweddau canlynol:

Mentor dosbarth/pwnc: hunanwerthuso;

Prif Fentor: hunanwerthuso; gwerthuso mentoriaid dosbarth neu bwnc;

Tiwtor Cyswllt y Brifysgol /Mentor Arweiniol y Rhwydwaith: hunanwerthuso; gwerthuso Prif Fentoriaid;

Grŵp SA/GA CaBan: asesu Mentor Arweiniol y Rhwydwaith a thiwtor arweiniol y rhwydwaith fel cyd-gyfrifoldeb

Prif Fentoriaid (PF)

Mae gan y PF gyfrifoldeb am gynnydd cyffredinol yr AC ac am ansawdd y mentora yn eu hysgol:

- Mae'r PF yn cefnogi'r mentor pwnc neu ddosbarth ac yn cynnal arsylwadau ar y cyd ddwywaith yn ystod y flwyddyn. Mae'r arsylwadau hyn ar y cyd yn galluogi'r PF i gadarnhau bod y lefel briodol o gefnogaeth, cyfarwyddyd a hyfforddiant yn cael ei darparu ar gyfer yr AC. Bydd yr arsylwad cyntaf ar y cyd yn canolbwyntio ar adborth a bydd yr ail arsylwad ar y cyd yn canolbwyntio ar asesu.
- Defnyddir adborth o'r broses sicrhau ansawdd i lunio'r rhaglen ddatblygu mentoriaid.

Mentor Arweiniol y Rhwydwaith (MARh)

Mentor Arweiniol y Rhwydwaith (MARh) yw'r sawl a neilltuwyd i oruchwylio'r ddarpariaeth ar draws rhwydwaith o ysgolion a bydd yn gweithio gyda thiwtor cyswllt y rhwydwaith er mwyn: (i) monitro hawl a chynnydd AC; (ii) sicrhau ansawdd y ddarpariaeth yn yr holl ysgolion rhwydwaith. Bydd y MARh yn mynd i gyfarfodydd Pwyllgor Sicrhau Ansawdd a GA CaBan. Bydd y MARh yn cyfarfod bob tymor at ddibenion sicrhau ansawdd gyda thiworiaid cyswllt y rhwydwaith (TCRh) i sicrhau cysondeb ar draws y bartneriaeth yn y dull monitro ac asesu. Yn benodol er mwyn:

- rhannu ymarfer da a nodi unrhyw anghenion mentora parhaus ar gyfer grŵp o ysgolion, o fewn y bartneriaeth;
- datblygu, hyrwyddo, meithrin a chydabod ymarfer mentora effeithiol;
- mynd i gyfarfodydd pob tymor i wella partneriaethau effeithiol mewn ysgolion yn strategol;
- sicrhau gweithdrefnau asesu AC yn erbyn y Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth a'u bod yn drylwyr a chadarn, gan gefnogi prosesau barnu/cymedroli cyson a chywir;
- gweithio ar draws rhwydwaith/nifer o ysgolion i gymedroli barnau gyda phrif fentoriaid/mentoriaid pwnc/mentoriaid athrawon dosbarth yn erbyn y Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth;
- monitro gweithdrefnau '*Cefnogaeth Bellach*' a mynd i gyfarfodydd adolygu fel y bo'n briodol.

Caiff y cofnodion a'r camau gweithredu sy'n codi o'r cyfarfodydd hyn a gynhelir pob tymor eu hadrodd i'r Pwyllgor Sicrhau Ansawdd a Gwella Ansawdd (SA a GA).

Tiwtor Cyswllt y Brifysgol (TCB)

Mae **Tiwtor Cyswllt y Brifysgol** yn cyd-gyfrifol â Mentor Arweiniol y Rhwydwaith am sicrhau ansawdd cyfleoedd dysgu ac asesu'r Athrawon Cyswllt (AC) a gynhelir gan yr ysgol/lleoliad ar ran rhwydwaith, pwnc neu ddsbarth.

Bydd sicrhau ansawdd mentora ar draws rhwydwaith yn:

- sicrhau bod gweithdrefnau asesu AC yn drylwyr a chadarn, ac yn cefnogi prosesau barnu/cymedroli cyson a chywir;
- cymedroli barn a darparu dull cyson ar draws y rhwydwaith yn erbyn y Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth;
- cyfrannu at ddatblygu, cefnogi, cynghori a gweithio gyda mentoriaid eraill mewn ysgolion;
- sicrhau ansawdd yr adborth a'r prosesau o osod targedau a chynnig cefnogaeth ac arweiniad yn ôl yr angen;
- adroddiadau a barn ffurfiannol a chrynodol cymedrol;
- bod yn bwynt cyswllt i fentoriaid eraill, sicrhau bod ysgolion/lleoliadau a'r AC yn bodloni holl ofynion profiad ysgol;
- adrodd a chysylltu â chydweithwyr perthnasol, er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei derbyn mewn modd amserol ac yn gallu cyfrannu at adroddiadau/camau gweithredu SA a GA i rwydweithiau/carfannau.

Adran C: Dogfennaeth Mentora

Er mwyn cefnogi cynnydd yr AC, mae gan CaBan wedi llunio dogfennaeth sy'n ymwneud â chynllunio ac asesu:

- Profforma Cynllun Gwers
- Ffurflen Asesu Addysgeg (PAF)
- Adroddiad Profiad Ysgol 1 a 2 (APY)
- Dyddlyfr Proffesiynol yr AC

Caiff y dogfennau hyn eu llwytho i fyny i'r Pasbort Dysgu Proffesiynol (PDP) a chânt eu hadolygu gan y mentor, y tiwtor, y PF a'r MARh.

Darperir copïau ac enghreifftiau ynghyd â'r Llawlyfr SPAA ar-lein.

Rhestr termau

AC	Athro Cyswllt
GAC	Grŵp Arweinyddiaeth CaBan
DDPP	Datblygiad Dysgu Proffesiynol Parhaus
DBS	Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd
CGA	Cyngor y Gweithlu Addysg
SAU	Sefydliad Addysg Uwch
AGA	Addysg Gychwynnol Athrawon
MIA	Mentor Iaith Arweiniol
MARh	Mentor Arweiniol y Rhwydwaith
AYRh	Arweinydd Ymchwil y Rhwydwaith
TAR	Tystysgrif Addysg i Raddedigion
ARh	Arweinydd Rhaglen
PF	Prif Fentor
SA	Sicrhau Ansawdd
SGA	Sicrhau a Gwella Ansawdd
SAC	Statws Athro Cymwysedig
PB	Prifysgol Bangor
PC	Prifysgol Caer
TP	Tiwtor Prifysgol
TCB	Tiwtor Cyswllt y Brifysgol
RhAD	Rhithamgylchedd Dysgu

Atodiadau

Atodiad A: Proses Ddewis Mentoriaid CaBan:

Meini Prawf Dewis Mentoriaid

Dylai'r Mentor arddangos nodweddion Sgiliau Mentoriaid CaBan neu fod mewn sefyllfa i ddatblygu'r sgiliau hynny:

- **Ymarferydd Adfyfyriol:** dangos tystiolaeth o fod yn ymarferydd adfyfyriol
- **Cefnogwr:** dangos tystiolaeth o fod wedi cefnogi aelodau eraill o staff/dysgwyr
- **Addysgwr Athrawon:** meddu ar wybodaeth bwnc gref ac ymwneud ag addysgeg pwnc; dealltwriaeth o addysgeg AGA
- **Esiampl:** bod yn esiampl i eraill o ran gwybodaeth bynciol, addysgeg bwnc, gwerthoedd proffesiynol, credoau ac ymddygiadau, dysgu proffesiynol parhaus
- **Cynefinwr:** gallu ysgogi a chefnogi Athrawon Cyswllt i ddeall y diwylliant a dod yn rhan ohono
- **Aseswr:** gallu cynnal asesiad ffurfiannol a chrynodol cadarnhaol o AC; cydbwysu'r swyddogaeth o asesu wrth gefnogi; bod yn ffrind beirniadol
- **Cydweithiwr:** dangos tystiolaeth o ddefnyddio arbenigedd cyfoedion, mentoriaid, athrawon, gweithwyr proffesiynol yn flaenorol mewn amrywiaeth o ffyrdd; addasu hyn i gefnogi datblygiad yr AC
- **Eiriolwr:** dangos tystiolaeth o allu meithrin potensial staff a / neu ddysgwyr
- **Ymchwilydd:** dangos tystiolaeth ar raddfa fechan o fod yn gynhyrchwyr a defnyddwyr ymchwil; yn meddu ar ddealltwriaeth feirniadol o ymarfer effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac o ddatblygiadau addysgol cyfredol yng Nghymru
- **Arweinydd:** dangos rhinweddau arweinyddiaeth ar amrywiol lefelau

Dylid rhoi amser wedi'i neilltuo i'r mentor gyflawni'r rôl yn wythnosol.

Meini Prawf Dewis Prif Fentoriaid

Fel yr uchod ond wedi dangos tystiolaeth o'r holl sgiliau (nid yn unig y potensial i'w datblygu) a chyda hanes o fentora neu hyfforddi effeithiol. Dylai fod gan y Prif Fentor statws arweinydd canol neu uwch mewn ysgol (gall y swyddogaeth ei hun arwain at y statws) a dylai gael amser wedi'i ddiogelu'n ddigonol i gyflawni'r rôl.

Atodiad B: Fframwaith Sicrhau Ansawdd a Gwella Ansawdd Mentora CaBan

Y Broses Fentora	Gweithredu	Cyfrifoldeb	Ymchwil gan ymarferwyr
Dewis Mentoriaid			
Mentor Dosbarth / Pwnc	Proses fewnol yr ysgol yn erbyn meini prawf cytunedig CaBan	Prif Fentor ac Arweinyddiaeth Ysgol	
Prif Fentor	Proses fewnol yr ysgol gydag ymgynghoriad SAU / Rhwydwaith Arweiniol yn erbyn meini prawf cytunedig CaBan	Mentor Arweiniol y Rhwydwaith / Tiwtor Cyswllt y Brifysgol Arweinyddiaeth yr Ysgol	
Mentor Arweiniol y Rhwydwaith	Cytuno ar draws Arweinyddiaeth CaBan ac Arweinyddiaeth Ysgolion Arweiniol (yn erbyn meini prawf cytunedig CaBan ar gyfer Mentor Arweiniol y Rhwydwaith)	Arweinyddiaeth yr Ysgol Cymeradwyaeth Grŵp Arweinyddiaeth CaBan	
Tiwtor Cyswllt Rhwydwaith y Brifysgol	Dyrannu Tiwtor Cyswllt y Brifysgol i Rwydwaith	Cyfarwyddwr Gweithredol GGS	
Addysg a Hyfforddiant Mentoriaid	Gweler y Rhaglen Datblygu Mentoriaid am fanylion llawnach		Cyfle i fentoriaid gasglu tystiolaeth tuag at fodiwl wedi'i gredydu
Mentoriaid Dosbarth / Pwnc	Rhaglenni datblygu rhwydwaith yn seiliedig ar: <ul style="list-style-type: none"> • ddysgu oedolion / addysgeg AGA • asesiadau ffurfiannol a chrynodol o AC • sgiliau a rhinweddau mentor effeithiol • o fentora i hyfforddi • lles AC • rhoi sylw i faterion gydag AC / hwyluso deialog ynghylch materion • dysgu anffurfiol AC / mentora cydweithredol 	Mentoriaid Arweiniol Prif Fentoriaid	Rhannu drwy Fwletin Mentoriaid Cyfraniadau yng nghynadledau CaBan Cyfleoedd i greu a chyhoeddi erthyglau proffesiynol

Prif Fentoriaid	<ul style="list-style-type: none"> • Rhaglen datblygu SAU a Rhwydwaith yn cynnwys: • dulliau dysgu proffesiynol: ymchwil gweithredol / astudiaeth gwers / arsylwadau dan arweiniad • cynnal ymchwil gweithredol • mentora mentoriaid 	Mentoriaid Arweiniol y Rhwydwaith Tiwtoriaid Rhwydwaith SAU
Mentoriaid Arweiniol	<p>Rhaglen datblygu SAU / Rhwydwaith / cyfoedion yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosesau SA a safoni • goruchwyllo a datblygu mentora • hyfforddiant arweinyddiaeth a rheolaeth 	Tiwtoriaid Cyswllt y Brifysgol ac Arweinyddiaeth CaBan
Tiwtoriaid Cyswllt y Brifysgol	<p>Rhaglen datblygu SAU yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosesau SA a safoni • goruchwyllo a datblygu mentora • hyfforddiant arweinyddiaeth a rheolaeth 	Arweinyddiaeth CaBan
Athrawon Cyswllt	Hyfforddiant yn seiliedig ar SAU ar sut i fentora gydag atgyfnerthu yn y Rhwydwaith i ddilyn	Tiwtoriaid Cyswllt y Brifysgol Mentoriaid Arweiniol y Rhwydwaith
Gweithgaredd a Swyddogaeth Mentora		
	<ul style="list-style-type: none"> • Adroddiadau diwedd ymarfer yn cael eu hadolygu • Arsylwi ac asesu AC ar y cyd: mentora cyfoedion ar gyfer safoni 	<ul style="list-style-type: none"> • PF/ MARh / SAU • MD/ MP / PF / MARh / Tiwtor Cyswllt y Brifysgol / GAC

	<ul style="list-style-type: none"> • Arsylwi adborth i AC • Gwerthuso AC • Cynnydd AC • Gwerthuso mentoriaid a hunanasesu • Cyfarfodydd safoni y rhwydwaith • Samplu Mentor Arweiniol y Rhwydwaith / Tiwtor Cyswllt y Brifysgol • Samplu Arweinyddiaeth CaBan • Adroddiadau monitro SA MA / MARh yn cael eu cyflwyno i Arweinwyr Rhaglenni • Adolygiad arholwyr allanol (SAU) • Adolygiad gwirwyr allanol (nad ydynt yn SAU) • Arolygiadau Estyn / Adolygiadau Thematig • Adolygu a Gwerthuso Rhaglenni Datblygu Mentoriaid 	<ul style="list-style-type: none"> • MD/ MP / PF / MARh / Tiwtor Cyswllt y Brifysgol • MARh / Tiwtor Cyswllt y Brifysgol / GAC • MD/ MP / PF / MARh / Tiwtor Cyswllt y Brifysgol • MARh/Tiwtor Cyswllt y Brifysgol • MARh • MARh/Tiwtor Cyswllt y Brifysgol • GAC • Arweinwyr Rhaglenni/GAC • Arholwyr allanol • Gwirwyr allanol • Estyn • Grŵp Datblygu Mentoriaid 	
--	---	---	--

Atodiad C: Sgiliau Mentora CaBan

Egwyddor	Sylfaen	Ymarfer Effeithiol iawn Parhaus	SPAA	Ffynonellau Tystiolaeth
Ymarferwyr adfyfyriol Adfyfyrio, meddwl yn feirniadol a gwerthuso.	Trafod amcanion	Rhoi cefnogaeth i'r AC osod amcanion a thargedau sy'n heriol ond yn gyraeddadwy	Arweinyddiaeth: Arwain cydweithwyr, projectau a rhaglenni	Cyfarfod â mentoriaid
	Galluogi AC i werthuso eu cryfderau a meysydd i'w gwella	Cynnal sesiynau cwestiynau agored i ddatblygu gallu'r AC i werthuso eu cryfderau a'r meysydd sydd angen eu gwella	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Nodiadau cyfarfod â mentoriaid
	Rhoi cefnogaeth i'r AC flaenoriaethu eu targedau a thrafod sut i'w cyrraedd	Trafod y targedau a osodwyd ar gyfer yr AC, gan eu hannog i feddwl am ffyrdd i'w cyflawni, a chynnig amrywiaeth o strategaethau i'w hystyried	Cydweithio: galluogi gwelliant	Cynlluniau gwersi anodedig
	Cynllunio ar y cyd ar gyfer sesiynau adborth	Cwrdd ag anghenion yr AC yn y sesiynau adborth i gynllunio agenda fuddiol	Arloesi: cynnig arbenigedd	Recordiadau sain / fideo
	Cynnal sesiwn drafod ar sylwadau'r AC ar y wers	Rhoi cyfle i'r AC drafod eu log arsylwi ac elfennau pwysig o'r wers. Trafod manteision y strategaethau hynny		Adroddiadau ysgrifenedig
	Annog yr AC i drafod syniadau, awgrymiadau ac unrhyw bryderon ynglŷn â'u datblygiad	Yn y trafodaethau hynny, dylid annog yr AC i adfyfyrio'n feirniadol ar eu perfformiad a'r hyn sy'n dda, a meysydd i'w gwella. Dylid eu hannog i feddwl am ffyrdd o gyflawni targedau a hefyd unrhyw bryderon sydd gan yr AC.		Gwerthusiadau anodedig
	Y mentoriaid i adfyfyrio ar eu rôl a'u cyfraniad i'r broses	Trwy gydol y broses mae'r mentoriaid yn hunan-werthuso eu gwaith fel mentor	Dysgu Proffesiynol: dysgu proffesiynol parhaus	Cyfarfodydd Adolygu Mentoriaid
	Nodwch sylwadau AC a sylwadau eraill i wella sgiliau mentora.	Trwy drafodaethau gyda'r AC a Mentor Arweiniol/ Tiwtor Cyswllt y Brifysgol / Mentor Arweiniol y Rhwydwaith, datblygu sgiliau i ddatblygu effeithiolrwydd fel mentor.	Dysgu Proffesiynol: dysgu proffesiynol parhaus Arloesi: gwerthuso effaith newidiadau mewn ymarfer	

Cefnogwr Deinamig a chyfannol; yn gadarnhaol, yn gefnogol ac yn heriol; proses ddysgu broffesiynol ddatblygiadol a chynyddol.	Sefydlu perthynas gychwynnol gyda'r AC	Defnyddio amrywiaeth o sgiliau cyfathrebu i sefydlu perthynas waith effeithiol gyda'r AC	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Cyfarfodydd â mentoriaid
	Gwranddo gweithredol	Annog yr AC i drafod eu disgwyliadau o'r broses fentora a chynnal trafodaeth agored a gonest	Cydweithio: galluogi gwelliant	Recordiadau sain / fideo
	Rhoi adborth adeiladol, amserol a gonest,	Rhoi sylwadau penodol ar dargedau a meysydd i'w gwella, gan osgoi gorlwytho'r AC. Blaenoriaethu gyda'ch gilydd	Arloesi: cynnig arbenigedd	Gwerthuso AC
	Darparu cefnogaeth benodol ar ôl i'r AC weithredu yn dilyn cyngor	Rhoi adborth ar sut wnaeth yr AC berfformio yn ôl eu targedau a'r dystiolaeth i gefnogi'r farn honno.		
Addysgwyr athrawon Addysgeg AGA, gwybodaeth bwnc, addysgeg bwnc	Galluogi'r AC i ddeall pwrpas y broses fentora	Cynnal trafodaeth agored am y broses fentora gan ganiatáu i'r AC ofyn cwestiynau am bwrpas y broses yn yr ysgol	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Cyfarfodydd â mentoriaid
	Egluro'r swyddogaeth a'r cymhwysedd i fod yn fentor	Gwnewch yn glir i'r AC beth yw swyddogaeth gymhleth athro a hefyd gyfrifoldebau'r mentor.	Cydweithio: galluogi gwelliant	Rhaglen Datblygu Mentoriaid
	Rhannu gwybodaeth effeithiol am bwnc ac addysgeg bwnc	Defnyddio'n fedrus gwybodaeth am bwnc ac addysgeg bwnc i arwain yr AC	Arloesi: cynnig arbenigedd	Ymchwil personol
	Dealltwriaeth o addysgeg AGA effeithiol	Mynd ati'n weithredol i ddatblygu eu haddysgeg ac ymarfer AGA eu hunain		
	Yn ymarferydd dosbarth arloesol	Gallu cefnogi'r AC wrth ddatblygu ymarfer arloesol	Arloesi: gwerthuso effaith newidiadau mewn ymarfer	
	Monitro a gwerthuso effaith gweithredoedd, gwerthoedd, ymddygiad ac agwedd ar ddatblygiad proffesiynol	Hunanwerthuso sgiliau mentora, gan ystyried effaith gweithredoedd ar ddatblygiad yr AC Hunanwerthuso eu sgiliau mentora ar gyfer datblygiad personol a phroffesiynol		

Modelwr Arfer Dda Gwybodaeth bynciol, addysgeg bwnc, gwerthoedd proffesiynol, credoau ac ymddygiadau, dysgu proffesiynol parhaus.	Rhannu ymarfer da i ddatblygu'r AC	Cyflwyno gwersi effeithiol i'r AC eu harsylwi, a chynnwys strategaethau i'w defnyddio ar gyfer gwella	Arloesi: cynnig arbenigedd	Cynllunio ar y cyd Ymarfer effeithiol personol
	Cynllunio gwersi sy'n dangos ymarfer da i'r AC wella eu perfformiad	Rhoi ystyriaeth i dargedau'r AC wrth gynllunio gwersi i'r AC eu harsylwi ac annog yr AC i gadw log arsylwi yn effeithiol.	Arweinyddiaeth: Arwain cydweithwyr, projectau a rhaglenni	
	Dewis strategaethau addysgu sy'n briodol i lefel yr AC	Wrth gynllunio gwersi i'r AC eu harsylwi, dewis strategaethau addysgu y gall yr AC eu defnyddio i gyflawni eu targedau		
	Nodi elfennau i'r AC eu harsylwi	Rhoi canllawiau i'r AC ar elfennau pwysig y wers a'u heffaith ar y dysgwyr		
Cynefinwr Ysgogi a chefnogi Athrawon Cyswllt i ddeall y diwylliant a dod yn rhan ohono.	Croesawu'r AC i'r sefydliad a chefnogi integreiddio	Arwain yr AC yn niwylliant ac etifeddiaeth ehangach addysgu ac yn annog cyfranogiad gweithredol o fewn y gymuned broffesiynol	Cydweithio: gweithio gyda chydweithwyr yn yr ysgol	Cyfarfodydd â mentoriaid
Aseswr Asesiad ffurfiannol a chrynodol cadarnhaol o AC; cadw cydbwysedd yn y swyddogaeth; negyddu tensiynau.	Cofnodi cynnydd yr AC yn glir gyda thargedau penodol	Cofnodi safonau a rhoi sylwadau i gefnogi'r farn honno ar y daflen arsylwi wythnosol. Gosod targedau sy'n codi o sylwadau	Arweinyddiaeth: ymarfer cyfrifoldeb corfforaethol Cydweithio: galluogi gwelliant	Adroddiadau Ffurflenni arsylwi
	Cynnig cyngor ac arweiniad i'r AC ar sut i wella perfformiad	Rhoi syniadau i'r AC ar strategaethau penodol i wella perfformiad yn erbyn y targedau a'r safonau		
	Asesu a safoni graddau ar y cyd	Arsylwi ar y cyd â Thiwtor Cyswllt y Brifysgol a'r Prif Fentor / Mentor Arweiniol, gan ddefnyddio PTSL i sicrhau ansawdd a safoni graddio.		
Cydweithiwr Defnyddio arbenigedd cymheiriaid, mentoriaid, athrawon, gweithwyr proffesiynol i gefnogi datblygiad yr AC.	Cynnwys athrawon eraill yn natblygiad yr AC	Ymwneud ag ystod eang o weithwyr proffesiynol i gefnogi cynnydd yr AC	Cydweithio: gweithio gyda chydweithwyr yn yr ysgol Cydweithio: galluogi gwelliant	Cynllun Gweithredu

Eiriolwr Meithrin potensial a darparu cyfleoedd pellach.	Croesawu'r AC a'u cyflwyno i staff yn y sefydliad	Darparu cyfleoedd i'r AC ymwneud yn broffesiynol â staff a sefydliadau eraill	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Geirdaon Cyfarfodydd â mentoriaid
	Arwain yr AC at gyfleoedd gyrfa	Cefnogi'r AC yn weithredol wrth chwilio a gwneud cais am swyddi a rhoi cyngor ar reoli gyrfa		
	Darparu geirdaon ar gyfer AC yn ôl y gofyn	Darparu geirdaon sy'n nodi'n glir y sgiliau a'r profiad sydd gan yr AC ar gyfer swyddi penodol a datblygu sianelau ar gyfer geirdaon anffurfiol		
Ymchwilydd Cynhyrchwyr a defnyddwyr ymchwil; yn agos at ymchwil ymarfer; arloesi a chymryd risgiau; dealltwriaeth feirniadol o ymarfer effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac o ddatblygiadau addysgol cyfredol yng Nghymru.	Ymchwilio i wybodaeth am fentora effeithiol	Datblygu sgiliau mentora trwy ymchwil, bod yn bresennol mewn hyfforddiant a datblygu sgiliau Ymchwil Gweithredol	Dysgu Proffesiynol: darllen yn ehangach a chanfyddiadau ymchwil Dysgu Proffesiynol: rhwydweithiau a chymunedau proffesiynol	Ymchwil AC a Mentoriaid Projectau Ymchwil Gweithredol Rhaglen Datblygu Mentoriaid
	Manteisio ar gyfleoedd i gael y wybodaeth ddiweddaraf am ymchwil pwnc	Defnyddio llwyfannau amrywiol i ymchwilio a darllen y wybodaeth bwnc ddiweddaraf		
	Cymryd rhan mewn ymchwil gweithredol	Cymryd rhan mewn ymchwil gweithredol i arloesi a rhannu canfyddiadau gyda chydweithwyr eraill		
	Rhoi cefnogaeth i'r AC gymryd cyfrifoldeb am ddatblygu eu sgiliau ymchwil i gyflawni eu targedau	Datblygu annibyniaeth yr AC i ymchwilio'n annibynnol a chymhwyso'r canfyddiadau		
Arweinydd Dangos rhinweddau arweinyddiaeth ar amrywiol lefelau.	CM / SM: cefnogi ac arwain yr AC ar lefel dosbarth / pwnc	Cefnogi ac arwain datblygiad ar gyfer AC mewn cymuned ehangach (e.e. Astudiaethau Proffesiynol)	Arweinyddiaeth: Arwain cydweithwyr, projectau a rhaglenni	Rhaglenni Cefnogi AC a Mentoriaid
	PF/MA: cefnogi ac arwain y mentoriaid yn yr ysgol	PF: sicrhau ansawdd a gwella'r ddarpariaeth fentora yn yr ysgol		
	MARh: cefnogi ac arwain y mentoriaid a'r Mentoriaid Arweiniol yn y Rhwydwaith	MARh: sicrhau ansawdd a gwella darpariaeth Mentoriaid Arweiniol ar draws y Rhwydwaith		

Atodiad D: Rhaglen Datblygu Mentoriaid

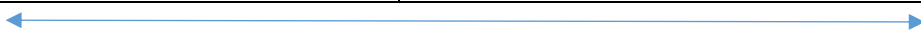

Math o Ddysgu Proffesiynol	Dyddiad / Lleoliad	Testun	Manylion	SPAA (Atodiad 3 o feini prawf AGA)	Swyddogaethau Mentora Craidd CaBan
SAU / Arweinwyr Rhwydwaith	Dydd Iau 12 Medi 12.30 Cinio 1.00 - 4.30 Swyddfeydd GwE	Mentor Arweiniol - sesiwn hwyluso	Hyfforddiant yn seiliedig ar SAU i gefnogi Mentoriaid Arweiniol wrth fentora mewn ysgolion yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> Prosesau SA a safoni Defnyddio'r safonau a'r CDP Goruchwylio a datblygu mentora Diwrnodau cyflwyno yn yr ysgol/ Dulliau Dysgu Proffesiynol 	Arweinyddiaeth: arwain cydweithwyr, projectau a rhaglenni	Cydweithiwr Modelwr Arfer Dda Arweinydd
Digwyddiad Dysgu Cyfoedion y Rhwydwaith	Dydd Mawrth, 17 Medi 1.30 - 4.30 Ysgolion arweiniol	Mentoriaid Arweiniol / Prif Fentoriaid - sut i gefnogi Mentoriaid Dosbarth / Pwnc	Digwyddiad gan y rhwydwaith i gefnogi Prif Fentoriaid wrth fentora mewn ysgolion yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> Prosesau SA a safoni Goruchwylio a datblygu mentora Dulliau Dysgu Proffesiynol 	Arweinyddiaeth: arwain cydweithwyr, projectau a rhaglenni	Cydweithiwr Modelwr Arfer Dda Arweinydd
Digwyddiad yn yr Ysgol	Rhwng 18 Medi a 1 Hydref Ysgolion y rhwydwaith	Prif Fentoriaid i ledaenu gwybodaeth i Fentoriaid Dosbarth/ Pwnc	Sesiwn yn yr ysgol i gyflwyno Mentoriaid Dosbarth/Pwnc i agweddau ar fentora yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> Prosesau SA a safoni Dulliau Dysgu Proffesiynol 	<i>Arweinyddiaeth: ymarfer cyfrifoldeb corfforaethol</i>	<i>Aseswr Ymarferwyr adfyfyriol</i>
<i>Cefnogaeth ar-lein i bob Mentor</i>	<i>Rhaid ei gwblhau cyn y sesiwn SAU (2 Hydref)</i>	<i>Tasgau Gweinyddol ac Adrodd</i>	<i>Pwysigrwydd trefniadaeth a systemau ar gyfer adrodd ar ddatblygiad AC</i>	<i>Arweinyddiaeth: ymarfer cyfrifoldeb corfforaethol</i>	<i>Aseswr Ymarferwyr adfyfyriol</i>
Digwyddiad Dysgu SAU	Hanner Tymor Cyntaf (2 Hydref) l'w gadarnhau	Gweithio gyda dysgwyr sy'n oedolion a dysgu i addysgu: addysgeg AGA	Adolygiadau systematig o ymarfer gorau yn cael eu cyflwyno i fentoriaid i sicrhau bod y system gyfan yn gweithredu o dan yr ymarfer da diweddaraf; datblygu cyswllt rhwng theori ac ymarfer a fydd o fudd i diwtoriaid a mentoriaid.	Dysgu Proffesiynol: darllen yn ehangach a chanfyddiadau ymchwil	Addysgwr athrawon Ymchwilydd
		Dulliau dysgu proffesiynol: gwneud ymchwil gweithredol / astudiaeth gwers / arsylwadau dan arweiniad	Sesiwn yn seiliedig ar SAU ar ymchwil i'r dulliau dysgu diweddaraf; rhannu ymarfer da o gynlluniau peilot. Sgiliau cynnal ymchwil effeithiol ac agos at ymarfer	Dysgu Proffesiynol: rhwydweithiau a chymunedau proffesiynol	Ymchwilydd Cydweithiwr Addysgwr athrawon Arweinydd

Datblygu Mentoriaid: Rhaglen A (Rhwydwaith gyda chefnogaeth SAU)	Gyda'r nos 3.30 - 5.00 Dydd Mercher 6ed Tachwedd Ysgolion arweiniol	Asesiad ffurfiannol a chrynodol o AC yn cynnwys defnyddio'r safonau	Strategaethau ffurfiannol ar gyfer cefnogi AC wrth iddynt ymdrin â'r safonau; asesiad crynodol o AC i sicrhau cysondeb ar draws y sefydliad (gan ddefnyddio adolygiad o glip o AC)	Cydweithio: galluogi gwelliant	Aseswr Ymarferwr adfyfyriol
Datblygu Mentoriaid: Rhaglen B Rhwydwaith	Gyda'r nos 3.30 - 5.00 Dydd Mercher, 8fed Ionawr Ysgolion arweiniol	Sgiliau a nodweddion mentor effeithiol	Sgiliau gwrando; sgiliau holi; cynnig adborth effeithiol: seminarau ymarferol ar ddatblygu sgiliau mentora craidd Hunanwerthuso mentoriaid	Dysgu Proffesiynol: dysgu proffesiynol parhaus	Ymarferwr adfyfyriol Addysgwr athrawon Modelwr arfer dda/ Cysylltiadau Addaswr / Eiriolwr Arweinydd
Datblygu Mentoriaid: Rhaglen C Rhwydwaith (gyda chefnogaeth SAU)	Gyda'r nos 3.30 - 5.00 Dydd Mercher, 11 Mawrth Ysgolion arweiniol	Lles AC	Cefnogi mentoriaid i gydnabod a chefnogi AC yn eu lles a'u hiechyd meddwl cadarnhaol; datblygu gwytnwch; sgiliau cael eu mentora	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Ymchwilydd Cysylltiadau Ymarferwr adfyfyriol
		Rhoi sylw i faterion gydag AC / hwyluso deialog ynghylch materion Dysgu anffurfiol AC / mentora cydweithredol	Sesiwn ymarferol ar ddelio â sefyllfaoedd anodd neu AC; edrych ar ddulliau dysgu ar gyfer yr AC a rhannu ymarfer da mewn mentora cydweithredol neu gefnogaeth gan gyfoedion; Setiau Dysgu Gweithredol; Llais y Dysgwr (AC)	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Cysylltiadau Ymarferwr adfyfyriol Addysgwr athrawon Cydweithiwr Arweinydd
Datblygu Mentoriaid: Rhaglen D Rhwydwaith	Gyda'r nos 3.30 - 5.00 Dydd Mercher 6 Mai Ysgolion arweiniol	O fentora i hyfforddi	Cefnogi mentoriaid gyda phrosesau mentora cynyddol a datblygu i fod yn hyfforddiant	Dysgu Proffesiynol: dysgu proffesiynol parhaus	Ymarferwr adfyfyriol Addysgwr athrawon Modelwr arfer dda Cysylltiadau Arweinydd
Digwyddiad Dysgu SAU	1.30 - 4.30 Dydd Iau, 18 Mehefin Prifysgol Bangor	Adolygu a gwerthuso	Cyfle i adolygu'r flwyddyn a gosod targedau ar gyfer y flwyddyn nesaf	Cydweithio: cefnogi a datblygu eraill	Cysylltiadau Ymarferwr adfyfyriol Addysgwr athrawon Cydweithiwr Arweinydd

Atodiad E: Adnodd Hunanwerthuso Mentoriaid

Egwyddor	Sylfaen	Ymarfer Effeithiol iawn Parhaus
Ymarferydd Adfyfyriol Adfyfyrio, meddwl yn feirniadol a gwerthuso	Trafod amcanion	Rhoi cefnogaeth i'r AC osod amcanion a thargedau sy'n heriol ond yn gyraeddadwy
		
	Galluogi AC i werthuso eu cryfderau a meysydd i'w gwella	Cynnal sesiynau cwestiynau agored i ddatblygu gallu'r AC i werthuso eu cryfderau a'r meysydd sydd angen eu gwella
		
	Rhoi cefnogaeth i'r AC flaenoriaethu eu targedau a thrafod sut i'w cyrraedd	Trafod y targedau a osodwyd ar gyfer yr AC, gan eu hannog i feddwl am ffyrdd i'w cyflawni, a chynnig amrywiaeth o strategaethau i'w hystyried
		
	Cynllunio ar y cyd ar gyfer sesiynau adborth a chynnal sesiwn drafod ar sylwadau'r AC ar y wers	Darparu ar gyfer anghenion yr AC yn y sesiynau adborth i gynllunio agenda buddiol; rhoi cyfle i'r AC drafod eu log arsylwi ac elfennau pwysig y wers. Trafod manteision y strategaethau hynny
		
	Annog yr AC i drafod syniadau, awgrymiadau ac unrhyw bryderon ynglŷn â'u datblygiad	Yn y trafodaethau hynny, dylid annog yr AC i adfyfyrio'n feirniadol ar eu perfformiad a'r hyn sy'n dda, a meysydd i'w gwella. Dylid eu hannog i feddwl am ffyrdd o gyflawni targedau a hefyd unrhyw bryderon sydd gan yr AC.
		
Y mentoriaid i adfyfyrio ar eu swyddogaeth a'u cyfraniad i'r broses; cymryd sylw o sylwadau AC a sylwadau eraill i wella sgiliau mentora.	Trwy gydol y broses dylai'r mentoriaid hunanwerthuso eu gwaith fel mentor; trwy drafodaethau gyda'r AC a'r Prif Fentor/ Tiwtor Cyswllt y Brifysgol / Mentor Arweiniol y Rhwydwaith, datblygu sgiliau i ddatblygu effeithiolrwydd fel mentor.	
		

Cefnogwr Deinamig a chyfannol; yn gadarnhaol, yn gefnogol ac yn heriol; proses ddysgu broffesiynol ddatblygiadol a chynyddol	Sefydlu perthynas gychwynnol gyda'r AC	Defnyddio amrywiaeth o sgiliau cyfathrebu i sefydlu perthynas waith effeithiol gyda'r AC
		
	Gwranddo gweithredol	Annog yr AC i drafod eu disgwyliadau o'r broses fentora a chynnal trafodaeth agored a gonest
		
	Rhoi adborth adeiladol, amserol a gonest	Rhoi sylwadau penodol ar dargedau a meysydd i'w gwella, gan osgoi gorlwytho'r AC. Blaenoriaethu gyda'ch gilydd
		
Darparu cefnogaeth benodol ar ôl i'r AC weithredu yn dilyn cyngor	Rhoi adborth ar sut wnaeth yr AC berfformio yn ôl eu targedau a'r dystiolaeth i gefnogi'r farn honno.	
		
Addysgwr athrawon Addysgeg AGA, gwybodaeth bwnc, addysgeg bwnc	Galluogi'r AC i ddeall pwrpas y broses fentora; egluro swyddogaeth mentor	Cynnal trafodaeth agored am y broses fentora gan ganiatáu i'r AC ofyn cwestiynau am bwrpas y broses yn yr ysgol; ei gwneud yn glir i'r AC beth mae swyddogaeth gymhleth athro yn ei olygu a hefyd beth yw cyfrifoldebau'r mentor.
		
	Rhannu gwybodaeth effeithiol am bwnc ac addysgeg bwnc	Defnyddio'n fedrus gwybodaeth am bwnc ac addysgeg bwnc i arwain yr AC
		
	Dealltwriaeth o addysgeg AGA effeithiol	Mynd ati'n weithredol i ddatblygu eu haddysgeg ac ymarfer AGA eu hunain
		
	Yn ymarferydd dosbarth arloesol	Gallu cefnogi'r AC wrth ddatblygu ymarfer arloesol
		
Monitro a gwerthuso effaith gweithredoedd, gwerthoedd, ymddygiad ac agwedd ar ddatblygiad proffesiynol	Hunanwerthuso sgiliau mentora, gan ystyried effaith gweithredoedd ar ddatblygiad yr AC Hunanwerthuso eu sgiliau mentora ar gyfer datblygiad personol a phroffesiynol	
		

Modelwr arfer Dda Gwybodaeth bynciol, addysgeg bwnc, gwerthoedd proffesiynol, credoau ac ymddygiadau, dysgu proffesiynol parhaus	Rhannu ymarfer da i ddatblygu'r AC	Cyflwyno gwersi effeithiol i'r AC eu harsylwi, a chynnwys strategaethau i'w defnyddio ar gyfer gwella
		
	Cynllunio gwersi sy'n dangos ymarfer da i'r AC wella eu perfformiad	Rhoi ystyriaeth i dargedau'r AC wrth gynllunio gwersi i'r AC eu harsylwi ac annog yr AC i gadw log arsylwi yn effeithiol.
		
	Dewis strategaethau addysgu sy'n briodol i lefel yr AC	Wrth gynllunio gwersi i'r AC eu harsylwi, dewis strategaethau addysgu y gall yr AC eu defnyddio i gyflawni eu targedau
		
Nodi elfennau i'r AC eu harsylwi	Rhoi canllawiau i'r AC ar elfennau pwysig y wers a'u heffaith ar y dysgwyr	
		
Cynefinwr Ysgogi a chefnogi Athrawon Cyswllt i ddeall y diwylliant a dod yn rhan ohono	Croesawu'r AC i'r sefydliad a chefnogi integreiddio	Arwain yr AC yn niwylliant ac etifeddiaeth ehangach addysgu ac yn annog cyfranogiad gweithredol o fewn y gymuned broffesiynol
		
Aseswr Asesu ffurfiannol a chrynodol cadarnhaol o AC; cydbwysu'r swyddogaeth; cael gwared â thensiynau	Cofnodi cynnydd yr AC yn glir gyda thargedau penodol	Cofnodi safonau a rhoi sylwadau i gefnogi'r farn honno ar y daflen arsylwi wythnosol. Gosod targedau sy'n codi o sylwadau
		
	Cynnig cyngor a chyfarwyddyd i'r AC ar sut i wella perfformiad	Rhoi syniadau i'r AC ar strategaethau penodol i wella perfformiad yn erbyn y targedau a'r safonau
		
Asesu a safoni graddau ar y cyd	Arsylwi ar y cyd â Thiwtor Cyswllt y Brifysgol a'r Prif Fentor / Mentor Arweiniol, gan ddefnyddio PTSL i sicrhau ansawdd a safoni graddio.	
		

Cydweithredwr Defnyddio arbenigedd cymheiriaid, mentoriaid, athrawon, gweithwyr proffesiynol i gefnogi datblygiad yr AC	Cynnwys athrawon eraill yn natblygiad yr AC	Ymwneud ag ystod eang o weithwyr proffesiynol i gefnogi cynnydd yr AC
		
Eiriolwr Meithrin potensial a darparu cyfleoedd pellach	Croesawu'r AC a'u cyflwyno i staff yn y sefydliad	Darparu cyfleoedd i'r AC ymwneud yn broffesiynol â staff a sefydliadau eraill
		
	Arwain yr AC at gyfleoedd gyrfa	Cefnogi'r AC yn weithredol wrth chwilio am swyddi a gwneud cais amdanynt a rhoi cyngor ar reoli gyrfa
		
	Darparu geirdaon ar gyfer AC yn ôl y gofyn	Darparu geirdaon sy'n nodi'n glir y sgiliau a'r profiad sydd gan yr AC ar gyfer swyddi penodol a datblygu sianelau ar gyfer geirdaon anffurfiol
		
Ymchwilydd Cynhyrchwyr a defnyddwyr ymchwil; yn agos at ymchwil ymarfer; arloesi a chymryd risgiau; dealltwriaeth feirniadol o ymarfer effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac o ddatblygiadau addysgol cyfredol yng Nghymru	Ymchwilio i wybodaeth am fentora effeithiol	Datblygu sgiliau mentora trwy ymchwil, bod yn bresennol mewn hyfforddiant a datblygu sgiliau ymchwil gweithredol
		
	Manteisio ar gyfleoedd i gael y wybodaeth ddiweddaraf am ymchwil pwnc	Defnyddio llwyfannau amrywiol i ymchwilio a darllen y wybodaeth bwnc ddiweddaraf
		
	Cymryd rhan mewn ymchwil gweithredol	Cymryd rhan mewn ymchwil gweithredol i arloesi a rhannu canfyddiadau gyda chydweithwyr eraill
		
Rhoi cefnogaeth i'r AC gymryd cyfrifoldeb am ddatblygu eu sgiliau ymchwil i gyflawni eu targedau	Datblygu annibyniaeth yr AC i ymchwilio'n annibynnol a chymhwyso'r canfyddiadau	
		

Arweinydd Dangos rhinweddau arweinyddiaeth ar amrywiol lefelau	CM / SM: cefnogi ac arwain yr AC ar lefel dosbarth / pwnc	Cefnogi ac arwain datblygiad ar gyfer AC mewn cymuned ehangach (e.e. Astudiaethau Proffesiynol)
		
	PF/MA: cefnogi ac arwain y mentoriaid yn yr ysgol	PF: sicrhau ansawdd a gwella'r ddarpariaeth fentora yn yr ysgol
		
	MARh: cefnogi ac arwain y mentoriaid a'r Prif Fentoriaid yn y Rhwydwaith	MARh: sicrhau ansawdd a gwella darpariaeth Prif Fentoriaid ar draws y Rhwydwaith
		

Teithiau Dysgu

Darpariaeth	Un diwrnod mewn ysgol gyda mewnbwn ysgol/SAU ar y cyd.
Adnoddau	Ystafell ar gyfer cyflwyno seminar a gweithdy cyfarfod llawn.
Amser Tiwtor	Seminar un neu ddwy awr. Cynllunio un awr gyda mentor .
Amser Mentor	Seminar un neu ddwy awr. Cynllunio un awr gyda thiwtor gydag amser ychwanegol ar gyfer cydweithio â chydweithwyr .

Sail ddamcaniaethol	Dangoswyd bod teithiau dysgu yn ddull effeithiol o ddysgu proffesiynol (Gore et al., 2015) sydd yn galluogi AC i arsylwi ymarfer arbenigol drwy lygaid critigol sy'n seiliedig ar ymchwil, e.e. y Craidd Cyfarwyddol (City et al., 2009) a chymunedau dysgu proffesiynol (Philpott & Oates, 2017).
----------------------------	---

Astudiaeth Gwers

Amcanion

- i **AC** gyd-gynllunio gydag athrawon arbenigol mewn cyd-destun;
- i **fentoriaid** ac **AC** arsylwi a dadansoddi'r dysgu;
- i nodi goblygiadau ar gyfer addysgeg pwnc benodol.

Addysgir y wers ddiwygiedig gan yr **AC** i ddsbarth gwahanol (gall hyn fod yn broblematig mewn rhai achosion) a bydd y dysgwyr yn cael eu harsylwi gan y **mentor**. Yna caiff y wers ei dadansoddi er mwyn cychwyn y cylch ymchwil nesaf.

Mae'r **mentor** a'r **AC** yn gwerthuso'r wers gan ddefnyddio'r nodiadau a'r fideo. Mae'r drafodaeth yn canolbwyntio ar y dysgu; ni fwriedir i'r **mentor** fodelu strategaethau addysgu da i'w dynwared gan yr **AC**. Mae'r wers wreiddiol yn cael ei mireinio o ganlyniad i'r dadansoddiad o ddysgu'r myfyrwr achos.

Ddarpariaeth Y cyfarfod **mentor** cyntaf gyda mewnbwn y **tiwtor** (bydd mentoriaid yn datblygu annibyniaeth dros amser)

Amser Tiwtor Awr o gyfarfod yn yr ysgol gyda'r mentor a'r **AT**.

Amser Mentor Cyfarfod cychwynol gyda'r arsylwi a'r adolygu dilynol yn ystod cyfarfodydd mentoriaid.

Mae **tiwtoriaid** yn hyfforddi **mentoriaid** ac **AC** i ddefnyddio'r cylch Astudiaeth Gwers. Maent yn pwysleisio'r angen i ganolbwyntio ar arsylwi dysgu (nid strategaethau addysgu nac ymddygiad) ac maent yn pwysleisio cyd-barch er mwyn osgoi peri pryder i'r **AC**.

Bydd y **mentor** ac **AC** yn adnabod rhwystr benodol sydd gan eu dysgwyr gydag agwedd o'r pwnc dan sylw. Ar ôl i'r ffocws a'r dysgwyr targed gael eu dewis, mae'r mentor a'r **AC** yn cynllunio'r wers ymchwil yn fanwl, gan ganolbwyntio ar y deilliannau dysgu arfaethedig ar gyfer y dosbarth cyfan ond gyda sylw ychwanegol i anghenion tri disgybl a ddewiswyd.

Addysgir y wers gyntaf gan y **mentor**, yr ymarferydd arbenigol, tra bo'r **AC** yn arsylwi dysgu'r tri dysgwr a bennwyd. Cymerir nodiadau manwl gan yr **AC** a chaiff dadansoddiad dilynol o'r wers ymchwil ei hwyluso gan recordiad fideo.

Paratoi

Addysgu ac
Arsylwi

Cynllunio

Trafod ac
Adfyfrio

Addysgu ac
Arsylwi

Sail ddamcaniaethol

Dangoswyd bod astudiaeth gwers (Lewis, 2000) yn annog ac yn datblygu cydweithredu o fewn cymunedau dysgu proffesiynol. Mae addasu'r model i AGA yn awgrymu bod astudio gwersi yn offeryn effeithiol ar gyfer datblygu **mentoriaid** yn ogystal â chyflymu cynnydd **AC** (Cajkler et al., 2013).

Ymchwil Weithredu

Amcanion

- deall ymchwil weithredu fel methodoleg ymholiad proffesiynol;
- datblygu trylwyredd wrth gasglu a dadansoddi tystiolaeth sy'n deilio o'r ystafell ddosbarth;
- i **AC** fod yn ymchwilydd gweithredol a mabwysiadu arferion sy'n hyrwyddo dysgu gydol oes.

Mae'r **AC** yn ysgrifennu adroddiad ffurfiol ac yn myfyrio ar ganlyniadau'r ymyriad. Maent yn dylunio poster i grynhoi eu darganfyddiadau a'i gyflwyno yng nghynhadledd CABAN. Defnyddiant eu canlyniadau a'u dadansoddiadau i nodi blaenoriaethau ar gyfer eu dysgu proffesiynol yn y dyfodol.

Mae'r **AC** yn gweithredu'r ymyriad dros nifer o wersi. Gallai hyn olygu un cylch (e.e. prosiect estynedig) neu gylchoedd lluosog (e.e. datblygu cwestiynu yn ystod clo'r wers). Mae'r **mentor** yn mabwysiadu rôl arsylwi ac yn cofnodi geiriau, gweithredoedd a deunyddiau ysgrifenedig y dysgwyr.

Darpariaeth	Yn barhaus o fewn yr ail brofiad ysgol estynedig.
Adnoddau	Ystafell ar gyfer seminar ac yng nghynhadledd CABAN.
Amser Tiwtor	Tair awr o seminar. Adborth ffurfiannol ac asesiad terfynol.
Amser Mentor	Cymorth parhaus mewn cyfarfodydd mentora. Rôl weithredol yn y gwersi targed wrth arsylwi'r dysgu.

Paratoi

Mae'r **Tiwtoriaid** yn darparu seminarau i esbonio natur ymchwil weithredu i garfan gyfan y rhaglen. Maent yn amlinellu natur raddfa fechan a chylchol yr ymchwiliad gan danlinellu'r ffocws ar ddysgu ac addysgu (nid ymddygiad). Maent yn rhannu dulliau dilys o gasglu data ac yn sicrhau bod **AC** yn ymwybodol o faterion moesegol yr ymchwil.

Ystyried

Gyda chefnogaeth y **mentor** mae'r **AC** yn nodi agwedd ar arfer y maent am ei ddatblygu yn yr ystafell ddosbarth. Mae mentoriaid yn sicrhau bod y ffocws arfaethedig yn ymarferol ac mae tiwtoriaid yn rhoi arweiniad i lenyddiaeth berthnasol. Mae'r **AC** yn mireinio eu ffocws ymchwil er mwyn sicrhau bod y ffocws yn arwain at weithred yn yr ystafell ddosbarth

Adolygu

Cynllunio

Mae'r **AC** yn cynllunio'r ymyriad gyda'r dosbarth targed yn fanwl, gan roi cyfiawnhad damcaniaethol dros eu gweithredoedd a chynnig sut y gallai dysgu'r disgyblion wella o ganlyniad. Maent yn cynllunio'r dulliau ymchwil ac mae'r **mentor** yn sicrhau bod yr ymyriad yn ddilys a'r dulliau'n foesebol. Mae'r **AC** yn cyflwyno eu cynnig i'w cyfoedion.

Gwneud

Sail ddamcaniaethol

Ymchwil ar raddfa fach yw ymchwil weithredu sy'n arwain at **newid** gan weithwyr proffesiynol. Mae nodweddion diffiniol eraill yn cynnwys y cylch o **adfyfrio** a **mireinio** a **rôl ddeuol** yr athro fel **ymarferydd** ac **ymchwilydd** (Denscombe, 2007). O ganlyniad mae'r fethodoleg yn arwain at ddysgu proffesiynol effeithiol.

Grŵp Ymchwil Athrawon

Amcanion

Trosoglwyddo damcaniaethau addysgeg i ymarfer drwy grwpiau bach o ddysgwyr. Mae'r sesiynau hyn yn eu tro yn trawsnewid arferion athrawon ar lawr dosbarth.

Sesiwn dysgu proffesiynol 2

Mae cyfranogwyr yn dysgu sut i drosglwyddo deilliannau eu haddysgu mewn grŵp bach i gyd-destunau dosbarth cyfan. Maent yn myfyrio ar sut i weithredu'r modelau dysgu a ddefnyddir yn y GYA o fewn eu hysgolion. Maent yn trafod rhwystrau posibl a chyfleoedd ar gyfer gwella dysgu. Maent yn nodi arwyddocâd y modelau hyn i'w gwybodaeth broffesiynol eu hunain. Mae cyfranogwyr yn cynllunio darllen pellach ac yn nodi arwyddocâd deilliannau'r TRG hwn ar gyfer eu hymarfer eu hunain.

Adolygiad o addysgu a dysgu

Mae cyfranogwyr yn adolygu effaith y modelau dysgu ar ddysgu'r disgyblion. Byddant yn trafod sylwadau arwyddocaol neu'n tynnu lluniau o waith disgyblion. Maent yn myfyrio ar sut yr ymddangosai fod eu dewisiadau yn dylanwadu ar y dysgu.

Addysgu mewn grwpiau bach

Mae cyfranogwyr yn addysgu'r wers. Mewn rhai achosion, mae un cyfranogwr yn sylwi tra bod y llall yn addysgu. Mae'r holl gyfranogwyr yn canolbwyntio ar effaith y modelau dysgu ar ddysgu'r disgyblion. Maent yn cofnodi sylwadau arwyddocaol a thynnu llun o waith disgyblion.

Paratoi

Mae athrawon a thiwtoriaid yn cyfarfod i gytuno ar ffocws y grŵp ymchwil athrawon. Rhennir ymchwil sy'n llywio'r modelau dysgu a'r arferion presennol yn y maes hwn gan y tiwtoriaid.

Sesiwn dysgu proffesiynol 1

Mae cyfranogwyr yn dysgu am ffocws y GYA, y cysyniadau, yr addysgeg, yr arfer cyfredol a'r ymchwil sy'n llywio'r dysgu. Mae'r sesiwn yn un ryngweithiol ac yn modelu gweithgareddau ac adnoddau gwersi. Caiff ffynonellau darllen eu rhannu.

Cynllunio addysgu grŵp bach

Mae cyfranogwyr yn defnyddio'r modelau a ddysgwyd yn y sesiwn cyntaf i gynllunio gwern grŵp bach i ddehongli effaith y modelau dysgu ar wybodaeth a dealltwriaeth y dysgwyr. Maent yn gweithio gydag arbenigwyr i gynllunio'r wers.

Ystyried

Adolygu

Paratoi

Gwneud

Sail ddamcaniaethol

Mae'r fersiwn hwn o a Grŵp Ymchwil Athrawon wedi'i addasu ar gyfer cyd-destun AGA. Mae'n cael ei ddylanwadu gan fodolau dysgu proffesiynol a drafodwyd gan Cochran-Smith, Swan, Cymorth Zeichner a Darling-Hammond.

Atodiad H: Proses Arsylwi Gwersi

CYN ARSYLWI GWERS	ARSYLWI GWERS	AR ÔL ARSYLWI GWERS
<ul style="list-style-type: none"> • Mae mentor yn adfyfrio ar gwestiynau allweddol i'w defnyddio i arwain y cyfarfod gyda'r AC • Nodi a chytuno pa wers i'w harsylwi (AC a Mentor). Sicrhau amser priodol rhwng y cyfarfod hwn a'r wers a arsylwyd • Mentor ac AC i benderfynu ar dargedau'r AC neu eu hadolygu a nodi ffocws ar gyfer yr arsylwi • Penderfynu pryd y caiff yr adroddiad ei gyflwyno i'r AC a phryd y cynhelir y cyfarfod nesaf i adolygu'r wers • Mentor wedi adolygu'r cynllun gwera ac adnoddau ar gyfer y wers a arsylwir i drafod neu, cynorthwyo'r AC i gynllunio a pharatoi ar gyfer y wers • AC i rannu cyd-destun y wers a'r dysgwyr • Penderfynu lle bydd y mentor yn eistedd a beth fydd ef/hi yn ei wneud yn ystod y wers hynny yw, symud o gwmpas/gofyn cwestiynau i unigolion neu grŵp o ddysgwyr • Penderfynu beth sy'n digwydd ar ddiwedd y wers 	<ul style="list-style-type: none"> • Mentor yn adfyfrio ac yn cynllunio meysydd allweddol i ganolbwyntio arnynt o ran gwybodaeth yr AC (cyfeirio at y pedwarawd gwybodaeth) • Mentor yn mynd dros nodiadau o'r cyfarfod cyn y wers a'r dogfennau (cynllun gwera ac adnoddau) • Cyrraedd ar amser priodol (cyn i'r wers ddechrau) • Mentor i sicrhau bod yr arsylwi yn canolbwyntio ar y ffocws/ targedau y cytunwyd arnynt • Sicrhau bod yr arsylwi yn canolbwyntio ar yr AC ac ar ddysgu'r dysgwyr • Ar ddiwedd y wers dylai'r mentor gynnal sesiwn ôl-gyfarwyddyd fer, cadarnhau pryd y darperir y ffurflen arsylwi a dyddiad/amser y cyfarfod nesaf • Sicrhau fod yr AC yn paratoi ar gyfer y cyfarfod ar ôl y wers trwy adfyfrio ar y wers fel ei fod ef/hi yn cyfrannu i'r cyfarfod ar ôl y wers a'r drafodaeth broffesiynol • Mentor i adael mewn modd cadarnhaol a phroffesiynol 	<ul style="list-style-type: none"> • Mentor i baratoi cwestiynau fydd yn arwain y cyfarfod (gweler y model 'pedwarawd gwybodaeth' a model Ebbutt yn y Model Proffesiynol) • Y drafodaeth rhwng y mentor a'r AC yn cael ei harwain trwy ganolbwyntio ar yr arsylwi gwera a thargedau'r AC • Cyfarfod mewn lle tawel a phreifat • Sicrhau na fydd neb yn torri ar draws y cyfarfod • Cadw at yr amser a neilltuwyd • AC i arwain y drafodaeth lle bo modd i rannu eu myfyrdodau a sicrhau eu bod yn cyfrannu'n llawn • Defnyddio dogfennau a thystiolaeth amrywiol yn ystod y cyfarfod (cynllun gwera, adnoddau, enghreifftiau o waith dysgwyr ac ati) i ddangos enghreifftiau, ysgogi adfyfrio a gweithredu

ARSYLWI CYN Y WERS	ARSYLWI'R WERS A SYLWADAU AR ÔL Y WERS
<p>Yn ystod y cyfarfod hwn bydd y mentor yn trafod y pwyntiau canlynol am yr AC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwybodaeth bwnc; • eu gwybodaeth o'r cwricwlwm; • eu daliadau ynghylch natur y pwnc; • eu daliadau ynghylch addysgu a dysgu; • eu gwybodaeth am y disgyblion; <p>Isod ceir cwestiynau y gellid eu defnyddio i hwyluso trafodaeth rhwng y mentor a'r AC yn y cam hwn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pa weithgareddau athro a dysgwr (arddangosiadau, gwaith ymarferol, deunyddiau hyfforddi ac asesu) ydych chi'n bwriadu eu defnyddio i hwyluso dysgu'r disgyblion? • Pam ydych chi'n ystyried dewis y dulliau hyn? • Beth mae'r disgyblion wedi'i ddysgu o'r blaen? • Beth sy'n helpu'r disgyblion i ddysgu? • Yn eich profiad chi, sut mae'r disgyblion hyn yn dysgu orau? 	<p>Yn ystod ac ar ôl yr arsylwi pan fydd y mentor yn dadansoddi ac yn gwerthuso'r wers yr arsylwyd arni gyda a heb yr AC, gellid defnyddio'r cwestiynau isod. Mae'n bwysig cofio na ddylid defnyddio pob un o'r cwestiynau hyn yn ystod y wers ac ar ôl y wers. Bydd y mentoriaid yn defnyddio eu barn broffesiynol i benderfynu pa gwestiynau sydd fwyaf priodol, yn dibynnu ar y sefyllfa a datblygiad yr AC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pa weithgareddau athro a dysgwr (arddangosiadau, gwaith ymarferol, deunyddiau hyfforddi ac asesu) wnaethoch chi eu defnyddio i hwyluso dysgu'r disgyblion? • Pam wnaethoch chi/AC ddewis y dulliau hyn? • A oedd hi'n glir i ddisgyblion beth yr oeddent i fod i'w wneud, pam roeddent yn ei wneud a beth fyddent yn ei ddysgu? • Sut wnaethoch chi/yr AC gefnogi'r disgyblion i ddeall cysyniadau? • Beth wnaeth helpu'r disgyblion i ddysgu? (Pryd wnaeth y disgyblion ddysgu fwyaf yn ystod y wers?) • Sut wnaethoch chi/yr AC wneud cysylltiadau rhwng gweithgareddau <u>yn ystod y wers</u>? • Sut wnaethoch/yr AC wneud cysylltiadau gyda dysgu blaenorol a dysgu yn y dyfodol? • Sut wnaethoch chi/yr AC sicrhau dilyniant rhesymegol o weithgareddau? • Sut wnaethoch chi/yr AC gysylltu'r amcanion dysgu â'r gweithgareddau? • Sut wnaethoch chi/yr AC gysylltu â'r cwricwlwm? • Sut wnaethoch chi/yr AC ymateb i syniadau myfyrwyr? • A oedd achosion o ddigwyddiadau heb eu cynllunio: e.e. myfyriwr yn gofyn cwestiwn annisgwyl, diffyg adnoddau neu rywbeth 'yn mynd o'i le'? Sut wnaethoch chi/yr AC ymateb/ymdopi?